strani západ slunka, Zabulon gednu částku mět bude.
27. A wedle mezi Zabulonowég, od strani wýchod slunka, až do
strani Mora, Gád gednu částku mět bude,
28. Y wedle mezi Gádowég k strane poledňég na poledne: y bude
meza od Thamaru, až do wod protiwnosti do Kades, do dědictwa proti
moru welikému g.
29. Táto gest zem, kterú losem rozdělte Izraelským národom: a
tito rozdíle gegich, powidá P. Bůh.
IV. 30. A tito wýchazaná Městě: od strani půlnočnég styri tisýce, a
pět sto trstin merat budeš.
31. A h. bráni Městě od mení národůw Izraelských mět budú, tri
bráni od půlnoci; brána Rubenowá gedna, brána Judowá gedna, brá
na Lewi gedna i bude.
32. A k strane wýchod slunka, styri tisýce, a pět sto: a tri brá
ni; brána Josefowá gedna, brána Benjaminowá gedna, a brána Dá
nowá gedna bude.
33. K strane poledňég, styri tisýce, a pět sto trstin odmeráš, y brá
ni tri; brána Semeonowá gedna, brána Yssacharowá gedna, brána
Zabulonowá gedna bude.
34. A k strane západ slunka styri tisýce a pet sto trstin: a bráni
gegich tri, brána Gádowá gedna, brána Asserowá gedna, brána
Neftalimowá gedna bude.
35. Okolo, osemnast tisýc trstin: a menuge sa Město a od toho dňa
Pán w ňem gest b.

Proroctwi Danyelowe.

Kapitola I.

I. Danyel, a towaryše geho w wezenú sa wywoluğu, aby stát mohli před Králem
když se nauca gazyka Kaldegského: 1. 4. Obsahli od wladara komorného, aby
samé prosté pokrmi požiwat mohli a wodu pit: 8. II. To když učinili ukázali se
tlustegssi nežli ty, který královský pokrm požiwali: a Bůh gim též dal
Mudrost, Danyelowi mimo toho rozumnost snuw. 15.

1. Roku tretyho c za kralowstwa Joakymowého krála Judského
prigel Nabuchodonozor král Babylonský do Jeruzaléma, y ob
legel ho.
2. A odewzdal d Pán do ruki geho, Joakyma krála Judského,
y částku nádob domu e Božiho: a donésel gich do zemi Sennaar
do domu boha swého, y wnésel nádobi do domu, pokladného bo
ha swého.
3. A powedel král Asfenezowi wládaru nad komornikami f.
aby wywedel z synúw Izraelských, a z semena králowského g
a Kniżatského,
4. mládencú, na kterých by žádná nebyla poskwrna, krásnych
s twárnostú, a wyučených wšelikú mudrostú, opatrných z umě
ním, y wyučených z rozumem, a který by mohli státi na palácu krá
lowem, aby gich učil na písmo, a na gazyk kaldegský.
5. Y uložil gim král potrawu na gedenkaždy den s pokrmúw
swých, y z wina, s kterého on sám býl pil, aby wychowany za tri roki
potom stát mohli před oblicagem krála.
6. Býwali protož mezi nima z synúw Judských, Danyel, Anany
áš, Mizael, y Azaryáš.
7. A dal gim mena h wládar nad komornikama: Danyelowi, Bál
tazar: Ananyášowi, Sydrach: Mizaelowi, Mizach; a Azaryášowi Ab
denago.

G. mediterraneum.
H. Apoc. 21. 12.
I. typice et imperfecte hac conveniunt terrenae Jerosolima, propriae et complete Ecclesia militanti, anagogice et perfectisse Ecclesia triumphanti.
A. Ecclesia
B. Civitas Dñi in qua est Dñs Joh. 13. 22. Isaj. 60. 19.
C. desinente et 4. incipiente, Confer cū Jer. 25. 1. A. M. 3398. ant. Chr. 606.
D. Mense Caslaw; i: qui decembri nostro ex parte respondet ut colligi ex anniversario jejunio, quod Jer. 36. 9. indicatur est.
E. v. 2. Par. 36. 6.
F. Deli minores quod ipse progenitori suo apellabantur Abyd Assyria uti Regi Ezechia praefectus fuerat.
H. Chaldaica Isaj. 39. 7.

II. 8. Ale zaumnit Danyel l w srdci sem, žeby sa neposkwrnil z
stola Králowebo, any z wjna napogu gebo: y prosyl wládara nad
Komornykama, žeby poskwrnen nebyl.
9. Y dal Bůh Danyelowi milost, a milosrdenstwí m pred wláda-
rem Komornyckým.
10. A powedel wládar Komornyckých Danyelowi: Bogým se gá Pána
mého Krála, který wám uložil pokrm a nápog: který uwidyl twári
waše chudsse, než ginsých mladencůw wašých rowného weku, od-
sudíte hlawu u Krála.
11. Y powedel Danyel Malazarowi, kterého bylo uložilo Kniža
Komornykůw nad Danyelem, Ananyásem, Mizaelem, a Azaryásem:
12. Skus, n nás prosým služebnykú twých za deset dný, a nech sa nám
dawagú pússtné pokrmi na gezeni, a woda na piti:
13. Y poslédni na twári naše, a na twári mladencůw, který po-
žiwagú pokrm Králowsky: a gako uwidiss, tak učin z služebnyka-
mi twojma.
14. Který kdiž uslyssal reč takowú, skusowal gých za deset dný.
III. 15. Ale po deset dnóch, wideli se twári gých pěknegše y tlustegše
nežly wsseckých mladencůw, který požíwali pokrm Králowský.
16. Protož Malazar brával a pokrmi, a wjno napoga gých: y
dawal gým pússtné pokrmi.
17. Ale mladencom týmto dal b Bůh umeni, a rozum w každég
Knize, a w múdrosti: ale Danyelowi dal rozumnost wsseckých wec wi-
denjch a snůw. c
18. Protož kdiž sa doplnili dne, d po kterých byl powedel Král, aby
sa wewedli: wewedel e gých wládar komornykůw pred oblicag Nabucho-
donozora.
19. A kdiž gým byl mluwil Král, ze wsseckých nenassli sa takowý ga-
ko Danyel, Ananyáss, Mizael, a Azaryáss: y posluhowali pred
oblicagem Krála.
20. A každú múdrú a rozumnú reč o kterég sa wyptawal Kral od
nych, nassel w nych desetkrát wjceg nežly w wsseckých wražcoch, a
čarodegnykoch, který býwali w celég Kraginy gebo.
21. Y byl f Danyel až do prwnýho Roku Krála Cýra.

Kapitola II.

I. Král Nabuchodonozor widel w snách stwor-násobný stlúp, a rozkázal mud-
rých Kaldegských pozabýgati, žeby nemohli sen wyložiti. I. II. Danyelowi
modliacemu se, tagemstwí sa wygawilo, který Králu sen wygawil a wyložil 19.
III. Král kdiž Pána Boha poznal powýssyl Danyela 48.

I. Roku druhého za Králowstwá g Nabuchodonozorowého, widel
Nabuchodonozor sen, a zestrassyla sa dussa gebo, y sen gebo pominul
se od neho.
2. Ale prikázal Král, aby sa spolu zwolali čarodegnycy, a wražcy,
y zaklynačy, y Kaldegsky: aby oznámili Králu sny gebo, který
kdiž byli prissli, stáli pred Králem.
3. A powedel gým Král: Widel sem sen: a w mysli omámený
newjm, co sem widel.
4. Y odpowedeli Kaldegsstý Králu Syrským gazykem: Králu
na weky žiw buď: powed sen služebnykom twým, a wýklad gebo
oznamyme.
5. A kdiž odpowedel Král, powedel Kaldegským: Zapomenul sem
wec:

Marginal notes:

I. Ao Anno 12.
L. cibis vetiti lege vetito
M. secundum preces Salomonis 3. Reg. 8. 50.
N. fac periculum
A. Sc. sibi
B. statim ab initio Illius sepe ny uhde Sec junguntur Scriptura v. infr. c. 13.
C. hoc est Donum interpretandi 1. Cor. 12. 10 & 14. 26.
D. 3ty Annis sup. v. 5.
E. Ao M. 3401.
F. infr. 6 28.
G. 1. adepta Monarchia sc. a morte Patris sui Nabopolasari Ao M. 3401. ante Chr. 603. Aetatis Danielis 15. Completo.
H. Gal. in Latinas vertit mox oblitus est.
I. Gal. in latinas vertit V. 4. Reg. 10. 27.

~~neoznamjteli mi sen, a wyklad geho, zahynete wy, y domi waše obec~~
~~né budu.~~
6. Ale gesli sen, a wyklad geho wypowjte, záplatu, a dari, y počest
nost weliku wezmete odemňa: protož wyklad geho oznamte mi.
7. Odpowedeli podruhe, y powedeli: Králu powed sen služebnjkom
twym, a wyklad geho oznamjme.
8. Odpowedel král, y powedel: Gisté wjm, že čas prodlužugete[I],
kdiž wjte, že sem zapomenul wec.
9. Protož gesli mi sen neoznámjte, geden gest o wás ortel, že wyklad
také falešný, a oklamawanjm plný složili ste, abyste mi mluwili do
kudby čas nepominul. Protož sen mi powedte, abych wedel, že wy-
klad také geho werný mluwjte.
10. Protož kdiž odpowedeli Kaldegsky, powedeli: Nenj clowéka na
zemi, ktery by reč twú, Králu, mohel wyplniti: ale any žádny s Krá-
low weliký, a mocný, takowu wec newypta sa od žadného wražca,
a čarodeynjka, y od Kaldegského.
11. Nebo[M] wec, o kterúg se ty pytáš, Králu, taškáᵃ gest: any sa ne-
nagde žádny, ktery by gu oznámil pred oblicagem králowym: mimó
bohúw, kteri nemagú z lidma prjwetiwost.
12. Kdižto uslyšal král w prchliwosti, a w hnewu welikém prika-
zal, aby zahynuli wšecy múdri Babylonsky.
13. A kdiž wyšel ortel, zabigali sa múdriᵇ: a hyli sa hledali Dany-
elaᶜ, y towaryše gehoᵈ, aby zahynuli.
14. Tedy Danyel se opitowal o práwu a o ortelu od Aryocha
Kniežata králowého wogska, ktery byl wyšel zabigati múdrych Baby-
lonských.
15. Y opitowal se toho, ktery byl wzal moc od krala, pre kterú pri-
činu tak ukrutny ortel od krala by wyšel. Protož kdiž byl oznámil wec
Aryoch Danyelowi,
16. Danyel kdiž wešel prosyl krála, aby mu dal čas na ukázanj wy-
kladu kralowého.
17. A kdiž wešel do domu swého, oznámil wec Ananyášowi, a Mi-
zaelowi, y towaryšom swym:
18. aby hledali milosrdenstwj pred twáru Boha nebeského o tomto
tagemstwjᵉ, a nezahynuli Danyel, y towaryše geho s ginšyma múdry-
ma Babylonskyma.
II. 19. Tedy Danyelowi tagemstwj skrze widenj zgawené gest: a Danyel
podekowal Bohu nebeskému,
20. y kdiž mluwil powedel: Bud méno Páne požehnané od weku y
až na weky: nebo múdrost, a syla geho su.
21. Y on sám mení čase, a weky: premieňuge králowstwá, y spo-
radá: dawá múdrost múdrym, a umenj rozumnym:
22. On sám zgawuge hluboké, a skryté weci, y zná w tmách prjtom-
né: a swetlo s nym gest.
23. Tebe Bože otcúw našych chwálu wzdáwam, a teba chwálim:
nebo múdrost, a sylu dal sy mi: a wčil ukázal sy mi weci, které sme
prosyli od teba, nebo wec králowu zgawil sy nám.
24. Potom kdiž wešel Danyel k Aryochowi, kterého byl ustanowil
kral aby zahubil múdrych Babylonských, takto mu mluwil: Múdrych
Babylonských nezabigag: uwed mňa pred oblicag Krála, a wyklad
kralu wypowjm.

I. productis ad vadendum.

M. res.
A. graece in atrio i. aula: primus et max. in aula princeps S. Hieron. difficilis.

B. sc. jam aliqui
C. jam enim sapientia clarus erat puta ob Susanae liberationem quadrienn. ante hoc somnium audiis se conferens cum eat Daniel. Anno 12. V. infr. 13 43 & 64.
D. sc. vel vulgus et invidi eos cum superstitiosis divinatoribus numerabant.

E. secreto mysterio

F. 1. Cor. 4. 5. 1. Joan. 1. 6. Joan. 1. 9. & 8. 12.
G. tuam.
H. cognatio & manifestam.

25. Tedy Aryoch pospěssně wewedel Danyela k králu a powedel mu:
Našel sem člowěka z synúw wězenia Judského, ktery wyklad králu wypo
wi. 26. Odpowedel král, a powedel Danyelowi, ktery méno mywal Balta
zar: Čo se domnywáš, možešly wěrně wypowedeti sen, ktery sem widel, a
wyklad geho?
27. A kdiž odpowedel Danyel pred Králem, powedel: Tagemstwi, o kte
rem se král opituge, múdry, wraži, čarodeynyci, a hadači nemožu
powedeti králu.
28. Ale Bůh na Nebi gest, ktery zgawuge tagné weci, ktery ukázal
tebe králu Nabuchodonozore, které weci se magú stat w posledných ča
soch. Sen twug, a widenia hlawi tweg na tweg posteli takowe su.
29. Ty králu myslети sy počal na posteli tweg, čo se mělo stati potom:
a kdo zgawuge tagné weci, ukázal tebe které weci magú se stat.
30. Mně také ne pre múdrost, ktera gest w mně wětssy nežly w
wsseckých žiwých, tagemstwi toto zgawené gest: ale, aby wyklad králu
zgaweni byl u krála, a myslenia mysli tweg zrozumel.
31. Ty králu bylsy widel, y hle gako geden obraz weliky: obraz ten
weliky, a postawi wysokeg byl stál pred tebú, a twarnost geho bywala
prehrozna.
32. Obraza toho hlawa z zlata nag-lepssyho bywala, ale prsa, a
pleca z stribra, a brucho, y stehna z medi:
33. ale lokti z zeleza; noh něktorá strana bywala z zeleza, ale
něktorá z hlini.
34. Tak sy byl widel, dokud sa neodtál geden kameň z hori bez ruk:
a uderil stlup obrazowy na nohi zelezné, a hliněné, y podrobil gich.
35. Tedy sa spolu podrobili zelezo, hlina, med, stribro, a zlato, y
zostali gako za pazderi letneg mlatowni, které sa polapali od wetra
a žadné mysto sa gym nenaslo: ale kameň, ktery byl uderil stlup ob
razowy, zostal za horu welikú, a naplnil celú zem.
36. Tento gest sen: Wyklad také geho powime pred tebú králu.
37. Ty sy král králúw: a Bůh Nebesky, králowstwi, a sylu, y pa
nowánj, y slawu dal tebe:
38. y wsseckj weci, w kterých bydlá synowe lidsky, a zwyrata polné:
wtáctwo také nebeské dal do ruki tweg, y pod panstwi twé wssecky weci
sporádal: Ty sy protož hlawa zlatá.
39. A po tebe powstane králowstwi ginssé, stribrné menssy od tebe
a králowstwi trety ginssé medenné, které rozkazowat bude celeg
zemi. 40. A králowstwi stworté bude gako zelezo: gako zelezo podrobu
ge a premáhá wssecky weci, tak podrobi, a potre wssecky tyto weci.
41. Ale že sy widel noh, a prstúw gednu částku z hrnčarowneg hlini
a druhu částku zeleznú: králowstwi rozdělené bude, které wssak s
korena zelezného powstane, gako sy widel že zmyssané bylo zele z stre
pem z hlini.
42. Y prsti noh z strani zelezné, a z strani hliněnné: y králow
stwi z strani bude pewné, a z strani potrené.
43. Ale že sy widel zelezo pomyssané z strepem z hlini, pomyssagú
sa sice z ludským semenem, ale se nebudú spolu držat, gako zelezo ne
može sa myssati z hlinu.
44. Ale za dnúw králowstwa toho zbudi Bůh Nebesky králowstwi,

I. Divino Consilio tale somnium immittens
L. 1. Christi Gen. 49. 1. Deut. 4. 30. Prov. 31. 25. Isai. 2. 2. et 41. 22. & 46. 10. Jer. 23. 20. Ez. 38. 8. & 16.
M. Deus.
N. per somnium
A. 1. absque opera humana significans Christum, ex V. conceptum, qui mundi errores peccata & regna destruet. Aureum sc. regnum Babylonium, argenteum Persarum, Macedonium seu Graecum, ferreum Romanum &c.
B. sc. od prope terra
C. significans et tuum regnum
D. Medorum atque Persarum.
E. Graecorum sub Alex. Magni
F. Romanorum, quod omnia area seu clara & famosa regna perdomuit.
G. 1. de Romanis bellis civilibus in se ipsos insurgentibus.
H. modo haec pars modo superior erit
I. 1. per nuptias et affinitates
L. Christi quietud[?] spirituale & aeternum.

ktery na wěky sa neporušj[M] a králowstwj geho ginssému lidu sa — M. npe Eccles. Catholica
neodewzdá : ale podrobj, a zahladj wssecky tyto králowstwa : y ono
samé stát bude na wěky.
45. Podle toho co sy widěl, že z hory wytatý gest kameň bez ruk[N] — N. Sc. Br. de Virg. nata absq. hu-
a podrobil črep, a železo, y meď, y střjbro, y zlato, Bůh weliký uká- — mana operatione
zal králu ktere wěci se magú stat potom. A werný gest sen, y werný — V. 1. Cor. 15. 24
wýklad geho.
III. 46. Tedy kral Nabuchodonozor padel na swú twár, a Danyelowi
se poklonil, [O] a přikázal aby mu obětowali oběti, a zápal. — O. V. 4 Reg. 1. 13. 14. 2.
47. Protož keď mluwil král, powedel Danyelowi : Oprawdiwe Bůh
wáš Bůh bohúw gest : a Pán králúw, y zgawitel tagných wěc :
nebo ty sy mohel ukázatj tagemstwj toto.
48. Tedy král Danyela powyssyl, a dary weliké y mnohé gemu
dal : y postawil ho za knjža nade wsseckyma kraginama Babylón-
skyma, y za wládara wrchnost nade wsseckých múdrých Babylónských.
49. Ale Danyel žádal od krála : a sporádal za wládaril kraginj
Babylónskég Sydracha, Misacha y Abdenago : ale on sám Danyel — A grace in atrio,
býwal při[A] dwerách králowých. — i. aula : primus et max. aulæ princeps S. Hieron.

Kapitola III.

I. Nabuchodonozor rozkázal aby wssecy se klaňali stlúpu obrazowému, ktery on wyz-
dwihel. 1. II. Ananyáš, Misael, a Azaryáš keď se nechtěli klaňati, zwázaný
do peci ohnia horjcyho wsadený byli, 19. III. w kterég keď gim nic neuskodil
oheň, chwalu wzdawali Pánu Bohu a napomýnagú každe stworenj na pocto-
wánj Pánu : 49. IV. Tak též Nabuchodonozor keď oný z peci wyssli poděkowal
Pánu Bohu gegich. 96.

1. [†] Nabuchodonozor král[B] udělal stlúp obrazowý z zlata, z wyssá — † Sabb. San. Proph. 12.
na sedesát loktúw, ssyrá na ssest loktúw, a postawil ho na poli Dú- — B. graci codices ad-
ra kragini Babylónskég. — dunt Ao decimo 8.
2. Protož Nabuchodonozor král poslal spolu zhromáždit knjžata — puta Regni sui a
wrchnosti, a súdcu, hagtmanú y prednych pánu, a uradnjkú, y w- — morte Patris sui
ssecky knjžata kragini, aby se spolu zessli na poswěcenj stlúpa obra- — Cris qo Ao M.
zowého, ktery byl pozdwihel Nabuchodonozor král. — 3417. Ant. Chris. 587. altero post
3. Tedy spolu sa zessli knjžata, wrchnosti, a súdcowe, wládare — desolata Jerusal.
y hagtmané a radný páni, ktery býwali w mocnostách postawený — & concremata templ.
y wssecky knjžata kragini, aby se spolu zessli na poswěcenj stlúpa — Anno : et forte eo ipso die quo Sabb.
obrazowého, ktery byl pozdwihel Nabuch= král : y stáli pred stlúpem — cum interim filij Is-
obrazowým, ktery byl pozdwihel král Nabuchodonozor. — raël jejunarent ut pt Zach. C. 7. & 8.
4. A hlásnjk mocně byl kryčal : Wám sa powjdá lidom, národom,
a gazykom.
5. W kterég hodine uslyssyte hučánj trúbj, a pisstalj, y husel, y har-
fy, y žaltárá, y hlasu spewného, y wsselijakého nástroga hudebného,
popadagjcy klaňágte se obrazowému stlúpu zlatému, ktery pozd-
wihel Nabuchodonozor král.
6. Ale gesly kdo nebude se klaňat oprawdiwe,[nan] w tég hodine wsa-
dený bude do peci ohnia horjcyho.
7. Tedy potom hneď gak uslyssali wssecy lide hučánj trúbj, pisstalj
a husel, y harfy, y žaltára, y hlasu spewného, y wsselijakého nástroga
hudebného : popadagjcy wssecy lide, národi, y gazyky, klaňali se ob-
razowému stlúpu zlatému, ktery byl pozdwihel Nabuchodonozor král.
8. Y hneď za toho času keď přistúpili muže Kaldegsky obžalowali Židú[C] — C. diutissime. Sa.
9. a powedeli Nabuchodonozorowi králu : králu na wěky žiw buď :

Proróctwi Danyel. Kap. III.

10. Ty králu dal sy rozkaz, aby káždý člowek, který uslyšy hučání
trúbi, pisstáli a husel, hárfi, y žaltára, y hlasu spewného, y wselijakého
nástroga hudebného, opowalil se na zem, a klaňal se obrazowému stlúpu
zlatému:
11. ale gesly kdo nebude se klaňat opowalený na zem, neh gest wsadený
do peci ohňa horicyho.

D. quos Regis
 sedere invide,
 bant.

12. Hu protož mužé Židowsstý [d], kterých sy sporádal za wládaní kra
giny Babylonskeg, Sydrách, Mizách, a Abdenago: mužé tyto zapowrhli
ó Králu, rozkaz twúg: bohú twých necta, a obrazowému stlúpu zlatému
který sy pozdwyhel neklaňagú se.

E. en, pij, et
 pauperes Spiri
 tu Statuam
 auream, i. Mun
 di opulentiam
 n̄ adorant
 ut Babylonij
 seu mundani

13. Tedy Nabuchodonozor w prchliwósti a w hňewu prikázal aby pri
wédli Sydracha, Mizacha, y Abdenaga: který hned priwédli pred ob
ličag králúw.
14. A kdiž mluwil Nabuchodonozor král, powedél gym: Sydrách, Mizach
a Abdenago, oprawdiwely bohú mých nectili ste, a obrazowému stlúpu
zlatému který sem pozdwyhel, neklaňali ste se?
15. Protož wčil gesly ste hotowý, w kterég kolw hodine uslyšyte hu
čáni trúbi, pisstáli, husel, hárfi, a žaltára, y hlasu spewného, a
wseligakého nástroga hudebného, opowálte se na zem, a klaňáte se
obrazowému stlúpu, který sem udélal: gesly že se nebudete klaňat, w
teg hodine wsadený budete do peci ohňa horicyho: a který gest
Bůh, který wás wytrhne z ruki a még?
16. Kdiž odpowedeli Sydrach, Mizach, a Abdenago, powedeli kra
lu Nabuchodonozorowi: Neni potrebno tebe na túto wec odpowe
dati.
17. Nebo hle Bůh náš, kterého ctime, može nás wytrhnúti s peci
ohňa horicyho, a z ruk a twých, ó Králu, wyslobodyti.

A. V. 4. Reg. 30.
 et Sequ.

18. Gesly že nebude chcet, neh gest tebe známo, králu, že bohú
twých [b] nectime, a obrazowému stlúpu zlatému který sy pozdwyhel, poklonu
nečinime.

B. bel et alios

C. se contemni
 existimans

II 19. Tedy Nabuchodonozor naplnil sa s prchliwósti [c]: a premenil sa
obličag twári geho na Sydracha, Mizacha y Abdenaga: y prikázal
aby sa podpálila pec sedemkrát wiceg, nežly obicág býwal podpa
lowati sa.
20. Y mužom nag silnégssým z wogsska swého rozkázal, aby s
powazanýma nohama Sydracha, Mizacha, a Abdenaga, wwodili
gich do peci ohňa horicyho.
21. Y hned mužé ty swazaný, z swýma nohawicama a klobuka

D. pileis Persi
 cis

ma [d] y z obuwama, y z odewama wwodili do prostred peci ohňa
horicyho:
22. Neb rozkaz králúw byl nútil; a pec podpálená býwala wel
mi. Ale mužú tych, který byli wwodili Sydracha, Mizacha, a Ab
denaga, popálil plameň ohniwý.
23. Ale mužé [e] tito tré, to gest Sydrach, Mizach, a Abdenago
popadali do prostred peci ohňa horicyho, powázaný.

E. si Danieli
 aequales fuit
 agebant ha-
 92. [illegible]

Toto čo nasleduge w Židowských knihách sem nenassel.
24. Y chodili [f] w prostredku plameňa chwálicy Boha, a dobroreci
ce Pánu. *
25. Ale kdiž stál Azariáš takto se modlil, a kdiž otewrel usta swé w pros
tred ohňa, powedél:
26. Požehnaný sy Pane Bože Otcúw nasských, a chwalitebné y slawné meno
twé na wéky:

F. postqm Ange
 lus vincula
 solverat: ned
 Hystorologia
 est.

27. nebo sprawedliwy sy w wsseckych wecach, ktere sy nám učinil, a w- G. perfecta.
secky skutki twe werne G, y cesti twe dobre, a wssecky súdi twe spraweď- H. justa.
liwe H. 28. Nebo sprawedliwe súdi učinil sy, wedle wsseckych wec, ktere sy na
nás dopustil, y na Mesto swate otcúw nassych Jeruzalemske: nebo w prawd-
ú a z súdem dopústil sy wssecky tyto weci pre hrjchi nasse. I. I. per peccata.
29. Nebo sme zhressili, a neslechetne činili, kdiž sme odstúpili od teba:
y w wsseckych wecach hressili:
30. a prikaze twe neposlúchali, any nezachowáwali, any sme učini-
li gako sy byl nám prikázal, žeby nám dobre bylo.
31. Protož wssecky weci, ktere sy dopustil na nás, y wssecky weci
ktere sy učinil nám, s sprawedliwym súdem učinil sy:
32. a odewzdal sy nás do ruk nepritelúw nassych falessnych a nag-
horssych, y hrissnych, a králu nesprawedliwemu, y horssymu od celeg
zemi. 33. A weil nemožeme otewriti usta: za hanbu, a za potupu
zostali sme služebnikom twym, y tym, ktery teba cta. † Fer. 5. p. Dom. Passio
34. † Prosyme, neodewzdawag nás do ruk na weky M pregmeno L. gentibus & calamitati
twe, a nezrus smlúwu N twú: M. gratiæ in fine. N. pactum.
35. any neodnimag milosrdenstwi twe od nás, pre Abraháma
mileho tweho, a pre Izaaka služebnika tweho, y pre Izrahela swateho
tweho. 36. kterym sy mluwil, kdiž sy prislibil, že rozmnožiss semeno gejich,
gako hwezdi nebeske, a gako pisek, ktery gest na brehu morskem:
37. nebo Pane umenssený A sme wiceg, než wssecky národi, a po- A. numero.
nižený B sme na celeg zemi pre hrjchi nasse. B. viles.
38. A neni za času tohoto knižata, a hagtmana, y proroka C any C. vir ullus vel nullus in Judæa
zapálneg obeti, any pokrmneg obeti D, any wďačneg obeti, any zápalu D. nd in altari posita caritate farisse? v. Bar. 1. 1.
wonneho, any mista priwesti pred tebú,
39. abysme mohli nagiti milosrdenstwi twe, ale s duchu skrússenú
a s pokornym srdcem prigimagme sa.
40. Gako od skopcúw, a byčkúw, y gako od tisyc beránkúw tučnych
pri obete zapálneg: tak nech bywá obet E nassa pred oblicagem twym E. publicæ laudis & Martyrii, quod in fornace [illegible]
dnes, aby se tebe libila: nebo nemagú zahanbeni dúffagicy w teba.
41. A weil nasledugeme teba s celeho srdca, y bogime se teba, a F. ad te convertimur.
hledáme twár twú.
42. Nezahanbug nás: ale učin s nama podle tichosti tweg, a
podle množstwi milosrdenstwa tweho.
43. Y wytrhni nás podle diwnych skutkúw twych, a dag slávu ménu
twému Pane:
44. y nech sa zahanbugú wssicy, ktery ukazugú služebnikom twym G. per omnipotentiam tuam.
zle weci, nech sa zahanbugú skrze wssemohúcnost G twú, a moc ge-
gich nech sa podrobi:
45. y nech wedá, že sy ty sám Pán Bůh, a slawny nad kolekem zem-
skym. * 46. A neprestáwali ty, ktery gich byli wsadili služebnici králowi H. manipulis sparteis pice oblitis
podpalowati pec, lúčim, a kúdelú y smolu, y rožým H,
47. a plamen sa byl wynással nad peci na dewet a styricet lok-
túw. 48. y wyrazylse, a zapálil kterych nassel podlá peci s Kaldegskych. † Sabb. Quat. Temp. Ep. 5.
III 49. † Ale Angel Páne sestúpil s Azaryássem, a s towaryssama ge-
ho do peci: y rozrazyl na dwe strani plamen ohna w peci,

I. wšeckém. ~~a učinil prostredek peci gakoby wetr rosný wjl, y nedotkel se gich~~
owšem ogeň, any nezarmútil, any na žádnú prekážku nezostal.
51. Tedy títo tré gako z gedných úst chwálili, a byli welebili, y do-
brořečili Bohu w peci, kdiž powdali:
52. Požehnaný sy Pane Bože otcúw nasských: a chwalitebný, y
slawný, y powyssený na wěky: a požehnané slawni twég méno swaté
y chwalitebné, y powyssené po wsseckých wěkoch.
L. qui superas omn. laudem — 53. Požehnaný sy w kostele swatém slawi twég: y prechwalitebný
y preslawný na wěky.
M. Regno tuo. — 54. Požehnaný sy na králowskég stolici králowstwá tweho[m]: y
prechwalitebný, y prepowyssený na wěky.
55. Požehnaný sy, ktery hledíss na propasti, a sedíss na Kerubínoch
y chwalitebný, y prepowyssený na wěky.
N. quia illud stellis distinxisti — 56. Požehnaný sy na oblaze nebeskég[n]: y chwalitebný, y slawný
na wěky.
O. nos excitat ad den laud. & cultu — 57. Chwálte[o] wssecky stworená Páne Pána: chwálte, a powyssugte
ho na wěky.
58. Chwálte Angelé Páne Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
P. Psal. 148. 3. — 59. Chwálte nebesá Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
Q. ne aqua super caelos — 60. Chwálte wody wssecky, které ste hore na nebesách, Pána: chwálte
a powyssugte ho na wěky.
61. Chwálte wssecky mocnosti[a] Páne, Pána: chwálte, a powyssugte
A. exercitus — ho na wěky.
62. Chwálte slunko, a měsyc Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
B. astra tam benefica in terra influentia — 63. Chwálte hwězdi nebeské Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
64. Chwálte každý prival, y rosa Pána: chwálte a powyssugte ho
na wěky.
C. venti. — 65. Chwálte wssecy duchowé[c] Boží Pána: chwálte, a powyssugte
ho na wěky.
66. Chwálte oheň, y horko Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
67. Chwálte zyma y leto Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
68. Chwálte rose: a ginować Pána: chwálte, a powyssugte ho na
wěky.
69. Chwálte mráz y zyma Pána: chwálte a powyssugte ho na wěky.
70. Chwálte ledi, y snehi Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
71. Chwálte noci, y dne Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
72. Chwálte swetlo, y tmi Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
73. Chwálte blyskani, y oblaki Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
74. Neh chwáli zem Pána: neh chwáli, a powyssuge ho na wěky.
75. Chwálte hori, y wrski, Pána: chwálte a powyssugte ho na wěky.
76. Chwálte wssecky plodné weci na zemi Pána, chwálte, a powyssug-
te ho na wěky.
77. Chwálte studne Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
78. Chwálte mora, y potoki Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
D. ingentes pisces quales sunt balena — 79. Chwálte welryby[d] y wssecky potwori, ktere sa hybagu w wodách
Pána: chwálte, a powyssugte ho na wěky.
80. Chwálte wssecko wtáctwo nebeské Pána: chwálte, a powyssugte
ho na wěky.
E. fera, F. mansueta — 81. Chwálte wssecky zwirata[e] y howada[f] Pána: chwálte, a powy-
ssugte ho na wěky.
82. Chwálte synowé ludsky Pána: chwálte a powyssugte ho na wěky.
G. peculiariter. — 83. Neh chwáli[g] Izrael Pána: neh chwáli, a powyssuge ho na wěky.

84. Chwálte Sňiehy Páně, Pána: chwálte, a powyšugte ho na wěky.
85. Chwálte služebnjcy Páně, Pána: chwálte, a powyšugte ho na wěky.
86. Chwálte duchowé, y duše sprawedliwých Pána: chwálte, a powyšug-
te ho na wěky.
87. Chwálte swatý, a pokórný srdcem, Pána: chwálte, a powyšugte ho
na wěky.
88. Chwálte Ananyáši, Azaryáši, Mizaël Pána: chwálte, a powy-
šugte ho na wěky. Nebo wytrhel nás s pekla[H], a wyslobodil z ruky smrte
dneg, y wyslobodil nás s prostred plamena horúcyho, a s prostred ohňa
wytrhel nás.
89. Chwálu wzdáwágte Pánu, nebo dobrý: nebo na wěky milosrdénstwj
geho.
90. Chwálte, wšecy bohabógný[I] Pána Boha bohúw: chwálte, a chwá-
lu mu wzdáwágte, nebo na wšecky wěky milosrdénstwj geho.
Až potud to w Židówských knihách není: a to, čo sme položili, s Theo-
docyowého wýkladu preloženo gest.
IV. 91. Tedy Nabuchodonozor král zestrašyl se, a wstal, ochotně, y po-
wedel swým prednym lidom: Cilý trech mužú newsadili sme do pros-
tred ohňa swázaných? Který kdiž odpowedeli králu, powedeli: opráw-
dowě Králu.
92. Odpowedel král, a powedel: Ale gá widým štyroch mužú roz-
wázaných, a chodiczých w prostred ohňa, a žádneg poškwrnu na sebe ne-
magú, a štwrtý podobnú má twárnost k Synu Božimu[A].
93. Tedy pristúpil Nabuchodonozor k dweram peci ohňa horúcyho
a powedel: Sydrach, Mizách, y Abdenago služebnjcy Boha wysokého,
wygdite wen, a podte. Y hned wyšli Sydrach, Mizách, a Abdenago
s prostred ohňa.
94. A kdiž sa spolu zešli Kňižata, a wrchnósti, y súdcowé y mocný
Kralowý byli, hledeli na tých mužu, žebý žádneg moci nemel oheň
na gegich telách[B], y wlas hlawy gegich nebylby opálený, y nohawice
gegich nebylby premeněné[C], a wúna ohniwá neprešlaby gich.
95. A kdiž počnul Nabuchodonozor, powedel: Požehnaný Búh ge-
ich, totižto Sydrachúw, Mizáchúw, y Abdenagúw, který poslal Ange-
la swého, a wyslobodil služebnjky swých, kterj w neho werili: a slowo[D]
Kralowé premenili[E]. y do ruk odewzdali těla swé, žebý neslúžili, a
neklaňaly se žádnému bohu, mimo Boha swého.
96. Odemňa protoz toto ustanowenj wydané gest, aby wšecek lid
pokolenj, a gazyk, kterýby mluwyl[F] porúhowánj proty Bohu Syd-
rachowému, Mizachowému, y Abdenagowému, zahynul, a dúm ge-
ho opustátěn byl: nebo aný[G] nenj Boha ginšeho, který by mohel
tak wysloboditi.
97. Tedy král za welikých powýšel Sydracha, Mizacha, y Abdena-
ga w kragině Babylónskeg.
98. Nabuchodonozor[H] Král, wšeckým lidom, Národom, a ga-
zykom, kterj na celég zemi bydlá, nech sa wám rozmnožuge pokog.
99. Znamená, a diwné weci učinil u mňa Búh wysoký. Protož
líbilo se mi rozhlašowati
100. Znamená geho, nebo weliké su; y diwné weci geho, nebo sylné[I]
su: a králowstwj geho králowstwj wečné, y mocnost geho od Náro-
du do Národu.

Kapitola IV.

I Nabuchodonozor wýkladá sen swúg o wysokém stromu. 1. II. Že ho sam Danyel nale-
žite wyložil, totižto že s Kralowstwá wyhnanj bude za sedem Roku a z howadama bydlet
bude, y wyplnil sa sen pri geho pychu 10. Ale kdiž uznal Boha Nebyského, tedy do Kralow-
stwá nawracen gest. 31.

H. morte ac limbo ad quod tendebamus ni Deus praeca-
visset
I. Cultores Dei.
A. Angelo qui allego-
rice Chr. designabat.
B. Luc. 12. 7. & 21.
18.
C. bracas vertit Hie-
rony. vestes Pag-
ninus.
D. praeceptum
E. aliter facientes
quam jubebat.
F. blasphemias vel tot-
tem in cultus Idolor.:
in quo fuit plane
conversus.
G. Sup. 2. 5.
H. hi 3 ultimi ver-
siculi sunt educti
sequentes prafatio.
I. Infr. 4. 31. & 7.
14.

L. finitis expeditionibus bellicis & Ægypto devicta

M. Ao. M. 3437 ant. Chr. 570 id agente Daniel Ann. circ. 49.

I. Ja Nabuchodonozor w odpočynku sem býwal w domě mém, a w
kwitnúcý w palácu mém:

2. Sen sem wídel [m], který mňa postrassyl: a mysslená mé na posteli
még, y wídená hlawi még zastrassyli mňa.

3. A já rozkaz sem dál, aby sa priwedli pred oblícag mug wssecý
múdry Babylonsstý, y aby wýklad sna oznámili mně.

N. interpretatio

4. Tedy wcházali wrážci, čarodeynjci, Kaldégstý, y hádačí, a
sen sem rozpráwal pred nima: a wýklad geho neoznámili mně:

O. illos in semper mei

5. Dokud towaryš kragini o Danyel newessel pred oblícag mug, kte-
rý se menuge Báltazar podle ména Boha mého [P], který má ducha

P. q. d. Bal. ben Beli thesaurus, & sapientia

bozúw swatých w sebe: a sen pred ným mluwil sem.

6. Báltazar, knjža wrážcúw, poněwádž já wím, že ducha swa-
tých bozúw máš w sebe a žádné tagemstwí není nemožné pred tebú:
widěná snúw mých, které sem wídel, y wýklad gich rozprawag mi.

7. Widení hlawi még na posteli még: Býl sem wídel, y hle strom
na prostred zemi, a wýsokost geho prewelika.

8. Weliký strom, a silný: y wýsokost geho dosahowala Nebe; wi-
dění geho býwalo až do mez celég zemi.

A. i. Copiosus.

9. Listý geho býwalo prewelmi pěkné, a owoci geho wélmý mnoho[a]:

B. sup. 2. 38.

y pokrm wssech[b] wěc na něm: pod ným býdleli howada a zwi-
rata a na ratolestách geho obmesskawali sa wtáci Nebessý: a s

C. homo

neho býlo gedlo káždé télo[c].

10. Býl sem wídel w wídenjú hlawi még na posteli még, y hle

D. i. Angelus spiritus vigil, corpore carens.

strážnik[d] a swatý z Neba zestúpil.

11. Kričal silně, a takto powedel: Podětnite strom, a obsekagte
ratolesti geho: otrásste listý geho, y rozházte owoci geho: nech ute-
kagú zwjrata, které pod ným sú, a wtáci z ratolestí geho.

12. Alewssak plod kořenúw geho w zemi nechagte, a nech sa

E. in agro.

zwáže retazu železnú, a medennú, na bylinách, které sú wenku[e]
a z rosu nebesskú nech sa pokropi, y z zwerama částka geho na
bylině zemskég.

13. Srdce geho člowečí nech sa přemeni, a srdco howada nech

F. i. fiat amens

sa mu dá[f], a sedem časúw[g] nech sa premeni na ňem.

G. i. anni

14. W ortelu strážnikúw[h] narizeno gest, a reč swatých[i], y prosba:

H. i. Angelorum

dokud nepoznagú žiwý, že panuge Nag-wyšsý w králowstwú ludském:

I. q. d. sancti id petierunt

a komukolwěk chcet bude, dá ho, y nag-ponjženégssyho člowěka spo-
radá nán.

L. i. Reg. 2. 8. & 16. 11. & seqq.

15. Tento sen wídel sem já Nabuchodonozor král: ty protož Bál-
tazar wýklad rozprawag pospěssně: neby wssecý múdry králow-
stwá mého nemožú mi rozwazaný wýpowedeti: ale ty možeš, ne-
bo duch bozúw swatých w tebe gest.

II. 16. Tedy Danyel, který méno mýwal Báltazar, počal sám w se-
be mlčanliwý mysleti gako za gednu hodinu: a mysslená geho zar-

M. Sc. Regi sibi amicus dira portendi dolebat.

mucowali ho.[m] Ale kdiž odpowedel král, mluwil: Báltazar,
sen, a wýklad geho nech teba nazarmucugú. Odpowedel Báltazar
y powedel: Páne múg sen tento nech sestane ným, který teba nenáwi-
dá, y wýklad geho nepřjtelom twým.

17. Strom, který si wídel wýsoký a mocný, kterého wýsokost do-
sahowala k Nebu, a pohledění geho na celú zem:

18. Y ratolésti geho prewelmy pekné, a owoce geho náramnie mnohé; [N]
y pokrm wsseckých wec na niem, pod nym bydlicy zwjrata polné, a na
ratolestiach geho obmesskawagicy se wtáki nebeské:
19. Ty sy král, který sy sa hore powyssyl, a zmocniel sy se: y welikost
twá rostla, a dosáhla až k Nebu, y mocnost twá až k mezám celég [O]
zemi.
20. Ale že widel král strážnyka, a swatého zestupowati z Neba
a powidati: Podetnite strom a rozhážte ho, ale wssak plod korenúw
geho w zemi nechágte, a swázan nech gest zelezem, a medú na byli,
nach wenku, y z rosu nebeskú nech gest pokropen, a z zwjratama nech
gest pokrm [P] geho, dokud sa sedem časúw nepremieni na niem:
21. Tento gest wyklad ortela Nag-wyzssyho, který prissel na tú
na mého krále!
22. Wyženú teba z lidu, a z howadama, y z zwjratama [Q] bude
bydleni twé, a [R] seno [S] gako wúl gesti budess, y z rosu nebeskú pokro-
pen budess: sedem také časúw premieni sa na tebe, dokud nezrozumiss,
že panuge Nag-wyzssy nad kralowstwym lidskym, a komukoliw chce dá ho.
23. Ale že prikázal, aby zanechali plod korenúw geho, to gest stromu:
Králowstwi twé tebe zostane, když poznass že mocnost nebeská gest [A].
24. Protož králu rada má nech se tebe libi, [b] a hrichi twé [c] z almuž-
nama wyplácag, a neprawosti twé z milosrdenstwym k chudobnym: asnad
odpústi hrichi twé [d].
25. Wssecky tyto weci prissli na Nabuchodonozora krála.
26. Po dwanásti [e] Mesycoch, na palácu Babylonskem byl se prechádzal
27. A odpowedel král, y mluwil: Čily nenj tento Babylon weliký
který sem ga wystawil za dúm kralowský, z mocu syli még, a w sláwe
krásy még.
28. Když by byla gesste reč w ustách králowých, hlas z Neba spadel:
Tebe sa powida Nuchodonozore králu: Králowstwi twé pomine sa od tebe [f].
29. A z lidu wyženú teba, y z howadama a z zwjratama bude
bydleni twé: seno gesti budess gako wúl y sedem časúw mieniti sa bu-
de, nad tebú, dokud nezwiz, že panuge Nag-wyzssy w králowstwú lid-
skem, a komukoliw chce, dá ho.
30. W teg hodine doplnila sa reč nad Nabuchodonozorom, a z
lidu wyhnani gest, y seno gako wúl gedel, a z rosu nebeskú telo geho
pokropowalo sa: dokud wlasi geho na podobenstwi orlúw nena-
rostli, a paznochti geho gako wtácy.
III. 31. Protož po doplnienych dnoch [z], gá Nabuchodonozor pozdwi-
hel sem oči mé do Neba, a rozum [h] múg nawrácen my gest: y pode-
kowal sem Nag-wyzssymu, a žiwého na weky sem chwálil, y welebil: nebo
mocnost geho mocnost wečná, a králowstwi geho od národu do národu.
32. Y wssecy obywatele zemsstý ničo za nic sa wážá: nebo wedle
wuli swég činj! gak z mocami nebeskyma, takže z obywateli zemsky-
ma: a nenj kdo by se protiwil ruce geho, y powedel mu: Pročo sy učinil?
33. Za času toho rozum múg [m] nawrátil sa k mnie, a do počestnosti
Králowstwá mého y do krásy prissel sem: a twárnost má nawrátila
sa k mnie: y predny lide mogi, a wrchnosti mé pohledáwali mňa, y do
Králowstwá mého nawrácen sem: a welebnost wetssy pridala sa mi.
34. Wál protož gá Nabuchodonozor [n] chwálim, a welebim, y sláwim
krála nebeského: nebo wssecky skutki geho sú prawedliwé, a cesti geho súdi
y w pýse chodiacych ponižuge [o].

N. uberrimus.
O. ad mare Cas-
pium Pontum
Euxinum et
oceanum At-
lanticum
P. graec. et Hebr.
pars.
Q. ex amentia
putabat se ferum
sa
R. infr. 5. 21.
S. herbas.
A. Dei in Coelo ha-
bitantis.
B. Eccli. 3. 33.
C. panas cor.
D. mitius tecum
aget. Jer. 18. 8.
et 4. Reg. 20.
Joan. 5. 10.
Act. 8. 22.
E. videtur prop. elee-
mosy. pana dele-
ta esse.
F. ap. gloria bonorum
mea.
G. 1. Anno paulo
Ao. Mundi 3442.
ant. Chr. 562.
H. mens
I. supr. 2. 100.
L. Jer. 23. 13.
Psal. 115. 3.
M. usus rationis
N. plene conversus.
O. Idem de Clade
Babylonis a Cyro
inferenda vati-
cinatus paulo post
obyt postquam An.
43. Abus et ad
20 Cir. menses
cum Patre regnasset
Euseb. de praepar.
Ev. L. 9. C. penulti-

Kapitola V.

I. Báltazar w hostiwe pil z Nádob Kostela Páne, když chwálil modli swé, a widel na stene prsti které pisali. i. II. Pjsmo, sam Daniel čitati a wyložiti mohel. 13. III. w ucliwosti byl Danyel od Krala zabitého, po ktorem nastal Darius Médsky.

I. Báltazar [P] Král udelal weliku hostinu tisyc prednym swym lidom
a gedenkazdy wedle swého weku byl pil.
2. Y prikázal guž opily, aby prinesli nádobi zlaté a strjbrné, kteŕ
byl odnesel Nabuchodonozor Otec geho, s kostela, ktery byl w Jeruza
lemé, aby pili s nych Král, a predny lidé geho, y mánželki geho, y na
ložnice geho.
3. Tedy prinesené byli nádobi zlaté, a strjbrné, které byl odnésel s kos
tela, ktery bywal w Jeruzaléme: y pili s nych Král, y predny geho lidé,
mánželki, a naložnice geho.
4. Pili wjno, [a] a chwálili bohú swych zlatych, a strjbrnych, medzá
nych, zeléznych, drewénnych, y kamennych.
5. W teg hodine ukazali se prsti, gako ruka geného čloweka pisa
giceho, naprotiwa [b] switnyky na wrchu steni paláca kralówskeho:
a Král hledel na prsti ruki pisagjcég.
6. Tedy twár Králowá premenila sa, a mysslená geho byli ho
zarmucowali: a spogená ládwini geho zemdlywali, y kolena geho
gedno o druhe sa bili.
7. Wykrykel protož Král sylne, aby wewedli zaklynaču, Kaldég
skych, a wražcu. A když promluwil Král, powedel múdrym Baby
lonskym: Kdokolw pjsmo toto čitat bude, a wyklad geho wygawi
mi, my do zlatohlawu odený bude, y zlatú retaz na krku mét bude,
a tretj [c] w králówstwú mém bude.
8. Tedy když wessli wssecy múdry Králówsky, nemohli any pjsmo či
tati [d] any wyklad oznámiti Královi.
9. Protož Král Báltazar welmy sa zarmútil, a twár geho preme
nila sa: ale y predny geho lidé zarmucowali sa.
10. A Králówna [e] pro tu wec, ktera sa byla stala Králu, y
lidom geho prednym, do domu hostiny wessla: a když promluwila
powedela: Králu na weky žiw buď: nech teba nezarmucugú mysl
lená twé, any twár twá nech sa nepremenuge.
11. Gest muž w Králówstwú twém, ktery ducha Bohúw swatych
má w sebe: y za dnúw Otca twého umeni, a múdrost nasli sa w
ném: neb y Král Nabuchodonozor Otec twúg [f], za kniža čzarodeg
nykúw, zaklynačúw, Kaldégskych, a wražcúw ustanowil ho, otec twúg,
powjdam, o Králi:
12. nebo duch hognegssy, a múdrost, y rozumnóst, y wyklad snúw,
y ukázaný tágnych wec, y rozwázaný zwázanych wec nasli sa w ňom
to gest w Danyélowi: kterému Král méno dal Báltazar: wal protož
nech sa zawolá Danyel, a wyklad rozprawat bude.
II. 13. Tehdy wewedeny gest Danyel pred Krála. K kterému když
promluwil Král, powedel: Tyly sy Dányel [g] z synúw wezená Jud
ského, kterého priwedel Otec múg Král z Židówstwá?
14. Slyssal sem o tebe, že ducha bohúw máss: a umeni, y rozum
nost, y múdrost že sa hognégsse nassli w tebe.

P. Beroso Naponydus; Herodoto Labynitus filius Evilmerodaci Nabuchodonosoris nepos ex filio, ut ex Jer. 27. 7. colligitur, cui 17. imperii Annos tribuit Ptol. in Canone. Itaque eius Regni auspicatus fuit An. M. 3449. Convivium illud celebravit An. M. 3466. Ante Chr. 538. Cum esset Daniel Annor. 81.
A. V. Jer. 51. 39 & 57.
B. e regione ut scriptura commode legi posset.
C. primus post Regem & Reginam.
D. nam sola litera initiales scriptae erant.
E. Regis Mater, origine; nam Uxores jam aderant sup. v. 2.
F. Avus ut sup. v. 2. & alibi saepe
G. Pater, inde, Danielis tunc aetas aut Regi non valde notus esset, non abstinuerit omnino a negotiis Regis supra 8. 27. Dignitas quoque apud Bo...es obs... fa...iliaritas cum Rege aucta est.
H. qui in Judaea... Jer... 28. 3.

15. A weil wessli pred oblicag mug mudry wrazci, aby pismo toto
citali, a wyklad gebo oznámiti mne, y nemozli reci tegto wyrozumie
ti wyprawedeti.
16. Ale sem slyssal ó tebe, že možess tmawé weci wykládati, y swáza
zané rozwázati: protož možessly pismo citati, a wyklad gebo oz
námiti mne, do ssarlátu odení budess, a zlatú retaz okoló krka mét
budess, y tretj w králowstwú mém za knjža budess.
17. Na ktere weci kdiž odpowedel Danyel, powedel pred králem: I. V. Gen. 14. 23. & 4. Reg. 5. 16.
dary twé nech sú twé, a darúnki domu twého dag ginssému: ale
pismo citat budem tebe, králu, y wyklad gebo ukážem tebe. A. Sup. 2. 27.
18. O králu, Bůh nag-wyžssy králowstwi, a welébnost, slawu, y B. Sup. 4. 21.
počestnost dal Nabuchodonozorowi Otcu twému. C. Spoliatus huma no sensu
19. A pre welébnost, ktery dal gemu, wssecy lidé, národi, y gazyki,
strachowali, y byli se báli od neho: kterych byl chtel, zabigal: a kterych
byl chtel, bigawal: y kterych byl chtel, powyssowal: a kterych byl D. sc. Nabuchodono sonis.
chtel, ponižowal.
20. Ale kdiž sa pozdwyhlo srdco gebo, a dussa gebo zatwrdila sa E vita suam.
od pychi, složený gest s králowskég stolici králowstwá swého, a sláwa F. minus profitis et boni operis.
gebo odgata gest.
21. Y z synúw lidskych wyhnany gest, ale y srdco gebo takowé zosta
lo gako howadské, a z dywokyma osli bywalo bydleni gebo: seno G. recuperavit dignitatem quam olim sub Nabuchodon. habuerat
take byl gedel gako wúl, a z nebeskú rosu telo gebo pokropowalo sa
dokud by nepoznal, žeby mocnost mel Nag-wyžssy w králowstwú
lidskem: a kohokolw-by chtel, pozdwyhne nan. H. A. M. 3466. Ant. Chr. 538. Xenoph. inst. 7.
22. Ty také syn gebo Baltazar, neponižil sy srdco twé, pone
waďž sy wedel wssecky tyto weci.
23. ale naproti Panowniku Nebeskému pozdwyhel sy sa: y nádo
bi domu gebo priniesli sa pred teba: a ty, y predny lidé twogi, y man I. ita Babylonium Imper. prout a Prophetis, Isaj. Jer. Habac. praedictum erat, ad victores Medos & Persas translatum est. V. Joseph. Antiq. L. 10. C. 12.
želki twé, y naložnice twé, wino ste pili s nych: bohú take strjbr
nych, a zlatych, medennych, a zeleznych, drewennych, a kamennych
ktery newidá, any neslyssá, any necytá, chwálil sy: ale Boha kte
ry má oddychaní twé w ruce sweg, y wssecky cesti twé, neslawil
sy. 24. Protož od neho poslaný gest prst ruki, která pisala toto,
co pisané gest.
25. Ale toto gest pismo, které naznacené gest: Mane, Tekel, Fá
res. 26. A tento gest wyklad reci. Mane: spocital Bůh králowstwi
twé, y doplnil ho.
27. Tekel: wažil sy sa na wáze, a nassel sy sa sprázny.
28. Fares: rozdelené gest králowstwi twé, a dane gest Médskym
a Perskym.
III. 29. Tedy kdiž rozkázal král oblečeny gest Danyel do zlatohlawu
a položená gest zlata retaz okoló krka gebo: y rozhlássено
gest ó nem, žeby mel moc tretj w králowstwú gebo.
30. Teg noci zabity gest Baltazar král Kaldegsky.
31. A Daryus Médsky na místo neho stúpil na králowstwi, kdiž
mel dwa a sedesát rokúw.

Kapitola VI.

I. Danyel nad knjžatama králowskyma ustanowený, obžalowány gest, žeby

Proroctwi Danyel. Kap. VI.

Kráľow rózkaz nezachowáwal, Boha nebeskeho neprosil, 1. II. Wsadili ho do gamy lewowég: a na druhý deň wyweden gest neobražený, 16. III. Kdiž sa spustili geho žalo- bali, 24. hned sa roztrhali: protož král, w swých kraginách, rozkazuge aby se Boha geho

1. Líbilo se Daryúšowi, a ustanowil nad králowstwim úradníkůw sto, a dwacet, aby bywali po celém králowstwi geho.
2. A nad nyma tri knížata, s kterých Danyel geden bywal: aby gym úradnyci počet odewzdáwali, a král nemywal překážku.
3. Protož Danyel byl prewyšowal wšecky knížata, a úradníků: ne- bo duch Boži hognegši bywal w nem.
4. Ale král byl myslel ustanowiti ho nade wšeckym králowstwim: protož knížata, a uradnyci byli hledali príčinu proty Danyelowi, o- wéci králowég: a žádnu príčinu, a podezrení nagiti nemohli, pro- to žeby byl werný, a žádná winna, a podezrení by sa nenachazalo w nem.
5. Protož powedeli ty mužé: Nenágdeme w tomto Danyelowi žád- nú príčinu, toliko ásnad w zákone Boha geho [M].
6. Tedy knížata, a uradnyci pošeptáwali [N] králu, a takto ge- mu mluwili: Darye králu na wěky žiw bud:
7. Raddu držali, wšecky knížata kragini twég, wrchnosti y úrad- nyci, radcowé, y súdcowé, aby ustanowený králowské wyšlo, a rózkaz: žeby kážďy, kdoby prosyl za nekterú wec od kterého kolwěk Boha, a člowe- ka až do tricátého dňa, toliko od teba králu, do gamy lewowég uwržený byl.
8. Wěl protož králu potwrď ortel a napíš rózkaz: aby sa nepre- měnilo to, čo ustanoweno gest od Médskych, a Perskych, any [A] prestupiti žádnému slobodno nebywala.
9. Tedy král Daryúš wydal rózkaz, y ustanowil.
10. To kdiž Danyel zwěděl, to gest, že ustanowení gest potwrzené, we- šel do domu swého: a kdiž okna otwíral w swém wečerádlu k strane Jeruzaléma [B] po trech časoch [C] za dňa klakáwal na swé kolena, a modliwal se, y wyznáwal sa pred Bohem swým, gako y predtým byl priwykel činiti.
11. Protož ty mužé kdiž pilnegšég strážili našli Danyéla žeby se modlil a odprošowal Boha swého.
12. A kdiž pristúpili mluwili králu o príkazu: Králu zdaliž sy neustanowil, aby kážďy člowek, ktery by prosyl za nekterú wec od bohůw a od lidy, až do tricátého dňa, toliko od teba, králu, do gamy lewowég uwržený byl? Kterým kdiž odpowedel král, powedel: Sprawedliwá gest reč wedlé ustanowena Médskych, a Perskych, které prestúpiti slo- bodno není.
13. Tedy kdiž odpowedeli pred králem powedeli: Danyel z synůw wezená Júdského, nedbal o twém práwu, a o príkazu, který sy usta- nowil: ale po trech časoch za dňa modlí se s prosbami swýma.
14. To slowo kdiž byl slyšal král, zarmútil sa welmi: a wedlé srd- ca na tem byl, aby Danyéla wyslobodil, y až do západu slunka pra- cowal, aby ho sprostil.
15. Ale ty mužé, kdiž wyrozuměli krála, powedeli mu: To wěd králi že práwo Médskych, a Perskych gest, žeby žádné ustanowení, které král ustanowil, proměniti slobodno nebywalo.

L. Sc. et Xenoph. L. 8. de Cyro visu est ei tat rapas jam Mittere ad Subactas Nationes quas ad Cyaxaris ditionem adjecisset prop- ter Cyrus Instit. L. 5. unde pa cos simul reg- nasse et hunc Darium et non alium esse quam Cyaxarem illum
M. q. d. nisi pro crimine ei objiciamus observantiam divinae legis
N. subdole & adulatorie suggesserunt

A. Ester 1. 19.

B. Vid. 3. Reg. 8. 48.
C. i. hora 3tia 6ta & 9na. Hieronymus
D. hinc apparet Darium Medum non fuisse privatum hominem et Media oriun- dum ut quidam volunt sed Me- dorum Principem ageret ac Cyro [illegible] quippe ambar- um ex aequo Nationum autoritate passim al- legatur.

Proroctwi Danyel. Kap. VI.

II. 16. Tedy kral rozkazal: y priwedli Danyela[e] a wrhli ho do gamy lewoweg. Y powedel kral Danyelowi: Bůh twůg, ktereho wždicky cžtis, on wyslobodj teba. [z]
17. Y priniesli geden kamen, a položili na dira gami: ktery zapeča til kral s pristenom swym, a s pristenom lidu sweho prednyho, žeby se wo, lato nestalo proty Danyelowi.
18. A odesel kral do domu sweho, y spal bez weceri, a pokrmi ne, priniesli pred neho, nad to y sen odesel od neho.
19. Tedy kral, kdiž wcas rano powstal, pospesne k game lewo, weg gisel:
20. a kdiž se k game priblizil, na Danyela hlasem žalostnym zawo, lal, y mluwil gemu: Danyel služebnyku Boha žiweho, Bůh twůg, kteremu ty wždicky slúžis, domnywas ly se[f] že wyslobodil teba od lewůw.
21. A Danyel kdiž odpowedel kralu, powedel: Kralu na weky žiw bud:
22. Bůh[e] můg poslal angela sweho, a zawrel usta lewůw, a ne, uskodili mi: nebo pred nym nasla sa sprawedlnost w mne: ale y pred tebu kralu, hrich sem neučinil.
23. Tedy kral naramne radowal sa na tem, y rozkazal, aby Da, nyela wywedli z gami: y wywedeny gest Danyel z gami, a žadny urazu nenasel sa na nem nebo weril Bohu swemu.
III. 24. Ale kdiž rozkazal kral[a] priwedli sa ty muže, ktery byli Da, nyela obžalowali: a do gami lewůw wsadeny su, ony[b] y synowe y manželky gegich: a nedosli až do dna gami, dokud gich neroztrha li lewowe, y wsecky kosti gegich podrobili.
25. Tedy Darius kral psal wseckym lidom, narodom[c], y prebywa gicym na celeg zemi gazykom: nech sa wam pokog rozmnožuge.
26. Odemna ustanoweny gest prikaz tento, aby w celem panstwu a kralowstwi mem strachowali se, y bali se Boha Danyelowe ho. Nebo on gest Bůh žiwy, a wečny na weky: a kralowstwi geho ne, opustaty sa, y mocnost geho až na weky.
27. On gest wyslobozitel, a spasytel, ktery čini znamena a diwne weci na nebi, y na zemi: [a] ktery wyslobodil Danyela z gami lewůw.
28. A zetrwawal[e] až do kralowstwa Daryusa, y do kralow, stwa Cyra Perskeho.

Kapitola VII.

Potudto Hystoria byla: weil nasleduguu widene weci Danyelowe od Boha ukazane.

I. Widěni Danyelowe o styroch zwiratoch, ktere styri kralowstwa znamenali: 1. II. Kdiž stary dnůw sudil zabyuli zwirata: a kdiž pristupil syn člowěka prigal wečne a neporušytedlne kralowstwi: 9. III. Wyklad sa sstwrte zwira ktere panowat bude za půl stwrteho roku, ale kralowstwi Kristo, we a swatych geho wečne bude. 21.

1. Roku prwnyho[a] za Baltazara krala Babylonskeho, Dany el sen widel: ale wideni hlawi geho na posteli geho bylo: a sen kdiž psal s kratku reču obsahel: y kdiž wedle summi spočital, po, wedel:
2. Byl sem widel w wideni mem nočnem, y hle styri wetrowe, nebesky byli boyowali na mori welikem.
3. A styri zwirata welike wychazali z mora rozdylne gedno od druheho.
4. Prwny gako lewica[h], a krydla mywalo orlowe: Byl sem hle, del,

---

E. Annū iam agentem 82.

F. Sc. in fide & religione nondum instructus & fluctuans nunc be, nune male de Dei loquens Maiestate

G. 1. Mach. 2. 60 Hebr. 11. 33.

A quod sibi imposui, sent dolose eam extorquendo &c.

B. in poena tali- ōis!

C. Sup. 3. 96.

D. Sup. 3. 100.

E. in dignitate

F. quamdiu regnave- runt utrique reges Darius & Cyrus quod sup. c. 1. 21. prædixe- rat v. infr. 13. 65.

G. Ao M. 3449. ant. Chr. 555. ætis Daniel. 65.

H. Regn. Babyl. Cujus Rex Nabu- chodonosor dicitur Jer. 4. 7. & velociores aquilis equi illius ibid 13. Unde etiam gula comparatur Jer. 48. 40.

až sa wytrhali krydla geho, y zdwjhlo sa z zemi, a stálo na nohách
gako člowěk, y srdce člowěčj dalo sa mu.
5. J hle zwjra ginsse podobné medwědowi [l] na strane stálo: a trj
radi býwali w ustách geho, y mezj zubama geho, a takto mu powj
dali: Wstan, gez masso mnohe.
6. Potom byl sem widěl, y hle ginsse gako rýs [l] a krydla mýwalo
gako wták, styri na sebe, a styri hlawi [m] mýwalo zwjra, y moc ge
mu dana gest.
7. Potom byl sem widěl w widěnj nočnem, y hle zwjra stwrté [n] hroz
né, a diwné, y sylné welmj, weliké zubi železné mýwalo, které gedlo
y na kusi drobylo, a ostatki nohami swýma poslapáwalo: ale nebý
walo podobné ginsým zwjratom, které sem byl widěl pred nym, a mý
walo deset [o] rohúw.
8. Byl sem hleděl na rohi, y hle roh ginsý malický [p] wyrostel s
prostred tých: a trj s prwnych rohúw wytrhli sa [q] pred oblicagem ge
gim: y hle w tomto rohu oči [r] býwali, gako oči člowěčj, a usta
mluwjcý [s] weliké weci.
II. 9. Byl sem hleděl až sa králowské stolice položili, a starý dnúw [t]
se posadil: oděw geho byly gako snjeh, a wlasi [u] geho gako wlna
čistá býwali: stolica geho králowská ohniwý plamen: kola geho
zapálený oheň.
10. Ohniwý, a prudký potok byl wycházal pred oblicagem geho.
Tisýce [u] tisýcúw byli mu posluhowali, a desetkrát sto tisýc tisýcúw
bylo mu posluhowalo: súd se posadil, a knihi sa otewreli.
11. Byl sem hleděl pre hlas reči welikých, které byl roh ten mlúwil:
y widěl sem žeby zabité bylo zwjra a žeby zahynulo tělo geho, y
oddawzdané býwalo ohnu, aby sa spálilo:
12. ginsých také zwjrat žeby odgatá býwala mocnost, a časi ži
wota uložené gim býwali až do času, a do času.
13. Byl sem widěl, protož w widenj nočném, y hle w oblakoch
nebeských gako syn [b] člowěka byl gissel, y až k starému dnúw prissel:
y pred oblicag geho dowedli [c] ho.
14. A dal mu mocnost [d] y počestnosť, y králowstwj: a wssecy
lidé, národi, y gazyki gemu slúžit budú: [e] mocnost geho, mocnost
wěčná, která sa neodegme: a králowstwj geho, které sa neskazi.
15. Hrozyl se duch mug, ga Daniel postrasseni sem w tychto wecach
a widěná hlawi még zarmútili mňa.
16. Pristúpil sem k gednému s posluhugjcých, a opitowal sem sebyl
od neho zewnseckých tychto wec o prawdě. Který mi powedel wýklad
reči, y naučil mňa:
17. Tyto styri zwjrata weliké, styri su králowstwá, které posta
wi na zemi.
18. Ale prigmu králowstwj swatý [f] Boha Nag-wyssého: a obdr,
ža králowstwj [g] až na wěky, y na wěky wěkúw.
19. Potom chtěl sem pilno zwěděti o stwrtém zwjratu, které býwa
lo welmj nepodobné ginsým zwjratom, y welmj hrozné: zubi a
pazneckti geho býwali železné: bylo gedlo, a na kusi bylo drobilo, y
ostatki nohami swýma bylo poslapáwalo.
20. Y o deset rohoch, které mýwalo na hlawě: y o ginsem
zwjratu, kterému byl wyrostel malický, pred kterým byli popadali trj
rohi: y o rohu tem, který mýwal oči, a usta mluwjcý weliké weci, y
wětssy býwalo od ginsých.

I. Medo Assa raptores magni et praedones Jer. 51. 48. 56.
L. Alexander mons varys et nusqui sibi constans.
M. 4. Sumi Duces quod opera utebat: v 4. successores vid. infr. 8. 22.
N. quod alij de successoribus Alexandri alij de Romano Imperio intelligunt vid. sup. 2. 41.
O. Duce Regni inf. 24
P. quidam Antiochum Epiphanem intelligunt ad quem jus Regni pertinebat. Antichr. intelligit Hieronij cujus figura ille erat Antioch.
Q. Regi Aegypti Asyriae et . . . superabit Antiochus . . . vili obscuro loco . . .
R. humana sapiena.
S. se extollens sup. . . . 2. Thes. 2. v. 4
T. Deus Pater
V. sign. . . . Majestatem potentiam Ap. 5. 11.
A. Corona judicium Deus et Angeli assessores
B. Chr. D. Verus Deus et homo
C. deduxerunt
D. judicandi et regnandi
E. sup. 3. 100. et 4. 31. Mich. 4. 7. Luc. 1. 32.
F. Coelites fideles Dei famuli
G. cum Xto.

III. 21. Bjl sem hledel, y hle roh ten bjl bogowal naproty swatym[h], y bjl gjch premáhál.

22. Dokud neprissel starý dniuw, a nedal súd swatym Nag-wyžssj-ho,[i] y čas dokud neprissel, a králowstwj neobdržali swatý.

23. A takto powedel: Zwjra štwrté, králowstwj štwrté bude na ze-mi, které wětssý bude než wssecky králowstwá,[l] a žrát[i] celú zem, y posslape, y podrobj gu.

24. Ale deset rohúw toho králowstwá, deset králúw bude: a ginssý powstane po ných[m], a ten mocnegssý bude od prwnegssých, a trech králu ponjžj.

25. Y řeči mluwit bude proty Nag-wyžssjmu, a swatých Nag-wyž-ssjho podrobj; y domnjwat se bude, žeby mohel premeniti časy[n], a práwa[o], y odewzdagu sa do ruki geho až do času[p] a do časú[q], y do polowic času[r].

26. A súd[s] posedne, aby sa odgala mocnóst[t], a pokazyla, y zahy-nula náskrze[u].

27. Ale králowstwj a možnost, y welikost králowstwá[x] které gest pod celým Nebem, dalo sa lidu swatému Nag-wyžssjho: kterého krá-lowstwj, králowstwj wečné gest, a wssecy králé služit gemu budú, y poslussát ho budú. Potiadto konec slowa[y].

28. Já Danyel pre myssleni mé wélmy sem sa bjl zarmucowal, y twár má prementila sa na mně: ale slowo w srdci mém zachowal sem.

Kapitola VIII.

I. Widenj o Skopcu dwúch rohúw, a o Capu gedného rohu, který prewládal skopca, totižto o Králu Médskem, a Perskem, y o Králu Gréckem. 1. II. O rohu malickem, který zostal za weliký, y o Králu nestydatem, o geho uk-rutnosti, a pýsse, který bez ruki podrobený bude. 9.

I. Roku tretjho[a] za králowstwá Krála Baltazara, widenj se mj ukázalo: Já Danyel, po tem co sem bjl widel na počátku,

2. widel sem w widenú mém kdiž sem býwal w zámku Súzys, který gest w Kragině[b] Elam: ale widel sem w widenú žeby sem bjl na bráně Ulai.

3. Y pozdwihel sem oči mé, a widel sem: y skopec[c] geden bjl stál pred gazerom magjcy rohi wysoké, a geden wyžssý od druhého a na-rostly. Potom

4. widel sem skopca, že trká z rohama k západu slúnka, a k púl-noci, y k poledný, a wssecky zwjrata[e] nemohli mu odporowati, any sa wyslobodiťi z ruki geho: a podlé wúli swég činil, y za welikého zos-tal.

5. A yá bjl sem wyrozumiel: ale hle kozý cap[f] bjl gissel od západu slúnka na oblíčag celég zemi, a nedotýkal se[g] zemi: ale cap mjwal roh wýborný mezy očima swýma[h].

6. A prissel až k tomu[m] skopcu rohatému, kterého sem bjl widel státi pred bránú, y bežal k nemu s prudkósti, sýli swég.

7. A kdiž se bjl približowal k skopcu zdiwočil sa nanho, a zabil skopca: y podrobil dwa rohi geho, a nemohel ho owládati: a kdiž ho bjl zhodil na zem, posslapal ho, a žádný nebjl mohel wyslobodiťi skopca z ruki geho.

8. Ale kozý cap za wélmy welikého zostal: a kdiž bjl rostel zlomil sa roh weliký[q]; y nastali styri rohi[o] pod ným k styrom wetrom Nebe-ským.

9. Ale z gedneho z nych wyssel geden roh malický: a zostal za we-liký[s] proty poledňu, a proty wýchodu slúnka, y proty sýle.

H. fideles in terra famulos Dei Apoc. 11. 7.
I. v. Ezech. 38. 19. & sequ. 39. 3. & sequ.
L. Gal. differebat ab ómnibus Regnis ob majorem saevitiam et impietatem
M. Reges Syriae & Aegypti qui Judaeos vexabunt inter quos venturus est Epiphanes, hi autem praefigurant 10. illos Reges qui ante finem mundi sunt futuri Ap. 17. 12. quos subsequitur Antichristus
N. festos & Regnum
O. Dei.
P. annum
Q. 2. Annos.
R. 1. Anni dimidium. Ap. 12. 6.
S. judices
T. Potestati Regni & Antichristi
U. penitus
X. Ecclesia
Y. Angeli
A. Ao. M. 3451. Ant. Chr. 553. aetatis Daniel. circ. 66.
B. Persidae
C. Medor. atque Persar. Monarchia ut est infr. 20
D. Cyrus sive potentia Persica v. d. infr. v. 20.
E. Reges
F. 1 plurimis Alexander seu Reg. Graecor.
G. Macedonia, quae Persidi occidentalis
H. notatur ejus celeritas.
I. fortitudinem.
L. cum prudentia
M. Darius Reg. Persar.
N. Alexand. violenta morte extinctus est.
O. Quatuor Regna.
P. plagas
Q. Seleuco, Syriae Regnum.
R. V. infr. 23. et sup. 7. 8.
S. in Antiocho

10. A powyšyl sa až k syle nebeskeg[t]: a zhodil w syle, a w hwězdách
y pošlapal gich.[u]
11. J až k knjžatu syly[x] powyšyl sa: a od neho wzal obět ustawičnu,
y pokazyl swaté mjsto geho.
12. Ale sa mu dala syla proty ustawičneg obětě pre hrjchi: a zho-
di sa prawda na zem, y činit bude, y šťastliwy bude.
13. A slyšal sem gedneho z swatych[z] mluwitj: y powedel geden swa-
to druhemu newjm kteremu mluwjcymu: Aždokud widěni, a usta-
wičná obět, y hrjch opustatená, které sa stalo: y swátnica, y syla
aždokud sa pošlapawat bude?
14. A powedel mu: Až do wečera, a do rána, do dnjuw try sto[a], a dwa
tisycjuw: y očisti sa swátnica.
15. Ale stalo sa kdiž sem widel gá Danyel widěni, a hledal sem ro-
zumnost: Ale stála predemnu gako twárnost muzská.
16. J slyšal sem hlas muzsky[b] mezy Ulaj[c]: a kryčal, y powedel:
Gabriel wyrozum stjmto widěni.
17. J prišel, a stál blysko tam, kde sem gá byl stál: a kdiž byl pri-
šel, bogazliwy padel sem na mu twar, y powedel my: Wyrozum synu
člowěka, nebo za času konca[d] wyplny sa widěni.
18. A kdiž semnú mlúwil, upadel sem twárú na zem:[e] y dotkel
se mňa, a postawil mňa na nohy,
19. y powedel my: Gá tebe ukážem čo se má stat za času nag-
posledněgšyho zlorečenstwá: nebo má čas konec swůg.
20. Skopec, kterého sy widel že má rohy, král Medsky gest, a
Persky. 21. Ale cap kozy, král Grecky gest, a roh weliky, ktery mezy očima
geho bywal, ten gest král prwny[a].
22. Ale že kdiž sa zlomil ten powstali štyry na mjsto neho:
štyré králé z národu geho powstanú[b], ale ne podlé syly geho.
23. A po králowstwi gich, kdiž rosly budú neprawosti, powsta-
ne král nestydatég twáry[c], y rozumny prjslowjm.
24. a zmocny sa syla geho, ale ne skrze sylu geho[d]: a wjceg
než sa weriti može wšecky weci pohubi, y šťastliwy bude, y činit bude.
A pozabjga sylnych, y lid swatych[e].
25. podlé wůli sweg, a šťastliwa bude podwod w ruce geho: a
w swém srdci nadymat se bude, y w hognosti wšeckych wec pozabjgá
mnohych[f]: a proty Knjžatu knjžat powstane, y bez ruky podro-
ben bude[g].
26. A widěni z wečera, y z rána, které sa powedelo, werné gest:
ty protož widěni zapečad,[h] nebo po mnohych dnioch stane se.
27. A gá Danyel zemdlel sem, y roznemohel sem se za nekolko dny:
a kdiž sem byl wstal wykonawal sem weci králowe, y byl sem se po-
diwil na widěni, a nebywalo kdoby my wyložil[i].

Kapitola IX.

1. Danyel Boha prosy aby se dokonalo wězeni Babylónske, 1. II. Wyrozu-
měl z Gabriele že za kratky čas wyslobozeny budú nekolik Žide, ale y
celé pokoleny ludské po sedemdesát týdnoch skrze Mesyáša od hrjchuw, a
od moci dábelskég. 21.

1. Roku prwnjho za Darya[m] syna, Asweruwého z semena Med-
skeho, ktery byl rozkazowal nad králowstwim Kaldegskym;

T. exercitu Dei sc. Judaeos.
V. illustres Judaeos
X. sc. qua Deo
Y Antiocho.
Z. Angelis
A Ann. 6. Mens. 4. & dies 20.
B. Michaelis spe humana aparentis.
C. est nomen porta
D. tpore constituto.
E. Apoc. 22. 9.
A. Alex. Mag. qui A° Mundi 3672. qui Hierosolymam irato petens animo, Dan. sibi ostensa Propheta laeti dixit [illegible] multitudi. V. Joseph
B. sc. Philipp. Antigonus, Ptolomaeus, Seleucus
C. Antioch. Epiph. de quo in hist. Machab.
D. Sed ex. factioh. Judaeor. Joseph l. 13. c. 6. & voluntate Dei peccata eor. punire volentis
E. 1. Mach. 1. 52. et sequ.
F. V. 2. Mach. 1. 12. C. 6. & 7. & alibi
G. 1. Mach. 6. 8. & sequ. 2. Mach. 9. 5. & sequ.
H. V. Jer. 32. 14. & Apoc. 22. 10
I. Circumstãs in particulari Angel. genomen explicavente
L. D. deficiente A. M. 3467. ante Chr. 537. aetas Daniel 82.
M. Darij Medi sive Cyaxaris filij Assueri, sive Astiagis, qui Ahasverus vocat. Tob. 14. 17. de hoc Dario = agitur & sup. C. 6. & infr. C. 7.

Proroctwi Danyel. Kap. IX.

2. Roku prwnjho, Králowstwá geho, yá Danyel wyrozuměl sem
s Knjch [n] počet Rokúw, o kterém stala sa reč Páně k Yeremiássowi
Proroku, aby sa doplnilo sedemdesát Rokúw opústatěná Yeruzalém-
ského.
3. Y obrátil sem twár mú k Pánu Bohu mému, abych prosyl, a mo-
dlil se na pústoch, w wrecu, a w popelu.
4. Y modlil sem se k Pánu Bohu mému, a wyznáwal sem sa [o], y powe-
děl sem: [p] Prosym Pane Bože weliký, a hrozný, který zachowáwáss smlú-
wu a milosrdénstwi milugjcým teba, a zachowáwágjcým prjkaze twé.
5. Zhressyli sme [q], nepráwost sme páchali, bezbožně sme činili, y od-
stupili sme: a odchylili sme se od twých prjkazúw, a súdúw.
6. Neposlúchali sme služebnjkú twých Proroků, který mlúwili wégmé-
nu twém Králom nassým, Knjžatom nassým, Otcom nassým, y wssecké-
mu lidu zémskému.
7. Tebe Pane sprawedlnost [r]: ale nám zaháňbeni twári, gako gest
dnes mužom Yúdským, a obýwatelom Yeruzalémským, y káždému Yz-
rahelowi, tým, který blisko su, y tým, který daleko su, po wsseckých zemách
do kterých sy gjch wýhnal pre nepráwósti gejch, s kterýma zhressyli pro-
ty tebe.
8. Pane, nám [s] zaháňbeni twári, Králom nassým, Knjžatom nassým
y Otcom nassým, který zhressyli:
9. Ale tebe Pánu Bohu nassýmu milosrdénstwi, a slitowáni, nebo sme
odstúpili od teba:
10. y neuposlechli sme hlasu Pána Boha nassýho, abysme chodili w
Zákoně geho, který nám dal skrze služebnjkú swých Proroků.
11. Y wssecek lid Yzrahelský prestúpil Zákon twúg, a odchylili se
žeby neslyssali hlas twúg, y kapkalo na nás zlorečénstwi, [a] a ossklí-
wost, která gest napisaná w Knjze Moyžjssowég [b] služebnjka Božjho,
nebo sme zhressyli proty němu.
12. Y ugistil reči swé, které proty nám mlúwil, a proty Knjža-
tom nassým, který nás súdili, aby dopústil na nás welikú zlost,
gaká nikdy nebyla pod celém Nebem, podlé toho, co sa stalo w Ye-
ruzaléme.
13. Yako [c] pisano gest w Zákoně Moyžjssowém, káždé toto zlé prisslo
na nás: a neodprosowali sme twár twú Pane Bože nás, abysme
sa odwrátili od nepráwost nassých, a mysleli práwdu twú.
14. Y bedliwý byl Pán na zlost, a dopústil gu na nás: sprawed-
liwý P. Bůh nass w wsseckých skutkoch swých, které činil, nebo sme ne
uposlechli hlasu geho.
15. A [d] wčil [f] Pane Bože nass, který sy wywédel lid twúg z zemi
Agyptskég z sylnú ruku [e] y učinil sy sebe méno podlé dna tohoto
zhressyli sme, nepráwost sme činili.
16. Pane proty wsseckég sprawedlnósti twég: nech sa odwráti pro-
sym hněw twúg, a prchliwost twá od Města twého Yeruzaléma, a
od hori [f] twég swatég. Nebo pre hrjchi nasse, a pre nepráwosti Otcúw
nassých, Yeruzalem, y lid twúg za potupu su u wsseckých okolo
nás.
17. Wčil protož wyslyss Bože nass modlitbu služebnjka twého,
a prosbi geho: y ukáž twár na swátnici twég, která gest pústá
pre teba samého [g].
18. Nachyl Bože múg ucho twé, a slyss: otewri oči twé, a wid spús-
tatěni nasse,

N. Jer. 25. 11. & 29. 10.
O. peccata mea, & populi
P. 2. Esdr. 15.
Q. Bar. 1. 17.
R. convenit; tibi laus debetur propter justitiam.
S. debetur.
A. Nahum. 1. 6. Jer. 7. 15.
B. Lev. 26. Deut. 28.
C. Deut. 27. 14.
D. Bar. 2. 11.
F. Jer. 2. p. dom. 1 Quadr.
E. Exod. 14. 22.
F. Sion
G. tuam clementiam.

~~a Město, do kterého na pomoc, wolané gest méno twé:~~ [k] nebo any w spra
wedlnostách nassých, nepodkládáme[l] prosbi pred twáru twú, ale w
mnohých milosrdenstwách twých.
19. Wyslyss Pane, milostiw bud Pane: pozorug nánho, a učin:
nemesskag sa pre seba samého, Bože mûg: nebo méno twé na pomoc
wolané gest, na Město, a na lid twûg*
. 20. A když sem geště mluwil, a modlil se, y wyznáwal hřjchi mé,
y hřjchi lidu mého Izraelského, a prosbi podkládal pred oblićag Bo
ha mého, za horu swatú Boha mého:
II. 21. Když sem yá geště mluwil na modlitbě, hle muž[l] Gabryel, kterého
sem byl widel w widenú na počátku, [m] když skoro letel dotkel se mňa za
času oběti wečernég.
22. A učil mňa, y mluwil mi, a powedel: Danyelu wčil sem wy
ssel, abych teba naučil, y abys wyrozumel.
23. Od počátku prosseb twých wyssla reč: ale yá sem prissel abych
ukázal tebe, nebo ty sy muž žádóst: ty protož pozorug na reč, a
wyrozum widenj.[n]
24. Sedemdesát[n] týdnúw[o] ukráceno gest nad lidem twým, a nad
Městem twým swatým, aby prestalo prestúpenj, a konec wzal hřjch,
a zahladila sa neprawost, y priwedla sa sprawedlnost wečná, a wy
plnilo sa widenj, y proroctwj, a pomazaný byl Swatý swatých.
25. Protož to wed, a pozorug na to: Od wychodu reči[a], aby sa zase
stawal Jeruzalem, až do Krysta Wûdtmana, sedem týdnúw, a dwa
y sedesát týdnúw bude[b]: a zase sa stawat bude ulica, y zdi w uz
kosti časúw.
26. A po dwoch[c] y sedesát týdnioch zabige sa Krystus: a nebude
geho lid ten, který ho zapre. Y Město, y swatnicu rozbáže lid[d].
s Knjžatem prichazagicým: a konec geho bude spústatenj, a po kon
ci wogny uložené opústatenj.
27 Ale potwrdi smluwu z mnohýma geden[e] týden, a w polowu
týdna pominé obet, y pokrmná obet: a bude w Kostele ohawnost
opústatená[f]: y až do skonaná, a do konca zóstane spústatenj[g].

Kapitola X.

I. Danyel když se postil a trápil 1. II. widel Angela oblečeného do lenowých
odewúw a zestrasseny od neho posylnen byl: 5. III. O Knjžatu
Kralowstwa Perského, který odporowalo Angelu strážcowi Zidowskému,
y o Michalu Knjžatu Zidowském. 13.

I. 1. Roku tretýho[h] za Krála Cyra Perského zjawilo sa slowo Da
nyelowi, který mýwal prjzwisko Baltazar, a slowo wérné, y syla we
lká: a wyrozumel reč: nebo rozumnost potrebná gest w widenj.
2. W tých dnioch yá Danyel žalost sem mýwal[i] za dni trech týd
núw. 3. Chleba žádostiwého negedel sem, a másso, y wýno newesslo do mých
úst, ale any mástú sem sa nepomazal: dokud sa nedoplnili dni trech
týdnúw. 4. Ale za dňa sstwrtého a dwacátého[l] Měsýca prwnýho býwal
sem wedlé potoka welikého, který gest Tygris.
II. 5. Y pozdwihel sem oči mé, a widel sem: y hle muž geden obleče
ný do lenowých odewúw, a ládwi geho opásané býwalo zlatem[m]

H. Jer. 25. 29. Psal. 43. 2. 9. & 101. 8.
I. i. suplices offerimus
L. Angelus.
M. Sup. 8. 16.
N. Matth. 24. 5. Joan. 1. 45.
O. hebd. annorum ab Ar. Artaxerxis 20. dinumeranda hoc est ab A. M. 3550. Vid. Chron. nostra.
A. i. a promulgatione edicti ut Sup. 6. 7. & Luc.
B. hoc est hebd. septem Ann. 483. qui A. M. 4033. Aere vulg. 30 terminantur quo baptizatus Christus ... ad ... incipiet. Luc. 3.
C. Illas nempe quas, V. praecedenti subjungit 7. prioribus completas ...
D. popul. Roman. cum Tito Vespasiano ... Recapitulado ...
E. hoc ult. in qua ... Ann. ... praedicaverit Christus in medio hebdomadis A. 3 ... alij ... incarnato hoc est A. 4036. Aere vulg. 33. occideretur et deficit hostia.
F. ad quod respicit Christ. Matth. 24. 15. Mar. 13. 14.
G. Consumata maxima perpetua et duratura erit.
H. A. M. 3478. ant. Chr. 534. dictio Dan. 85.
I. quod templi instauratio a vicinis gentibus impedietur V. 1 Esdr. 4. & 4.
K. Et quod pro ipso valde plurimum ... Hebd. ... Resurrecit.
L. Capit quo jejun. Chr: ... dictum ... mensis ... quod adeo in ipso Festi Paschalis diebus continuavit Christum.
M. Apoc. 1. 13.

6. a telo geho, gako Kryzolitus, y twár geho obličag blesku, y oči ge-
ho gako lampa horjcý: a pleca geho, y co dolu na nem bywalo až do noh
gako obličag medi rozpaleneg.ᵒ: a hlas reči geho, gako hlas množstwa.
7. Ale sem já Danyel sám widel widenj: a muže, kterj semnu bywa-
li, newideli: z ale strach prewelikj oboril se na nych, y utekli do skrýsse.
8. Ale já sám zanechány widel sem toto widenj welike: a nezostala
w mne syla, ale y oblicag múg premenil sa na mne, y oslabel sem, anj
žádneg syli sem nemel.
9. Y slyšal sem hlas reči geho: a když sem slyšal postrassený byl sem
ležal na twári meg, a twár má pridržala se zemi.
10. Y hle ruka z dotkla se mňa, a pozdwihla mňa na kolena mé, a na
dlane ruk mých.
11. A, powedel mi: Danyel, mužu žádost, wyrozum slowa, které já
tebe mluwim, a stán na twé nohy: nebo wčil poslany sem k tebe. A když
mi byl powedel, reč túto, wstál sem trasucý se.
12. Y powedel mi: Neboǵ se Danyel: nebo od prwnjho dňa, za kte-
rého sy dal srdce twé na wyrozumenj abys seba trápil t pred oblyča-
gem Boha tweho, wyslyssané su slowa twé: a já sem prissel pre re-
či twé. 13. Ale knjža u králowstwa Perského protiwilo se mi za geden a
dwacet dnj: y hle Michal geden x s knjžat prwnjch prissel mi na
pomoc, a já sem pozostal tam wedle krála Perského.
14. Ale sem prissel, abych teba naučil na ty wecy, které se magú stat
lidu twému w nag-poslednegssých dnoch, a nebo gesste widenj za mno-
hé dnj.
15. A když mi mlúwil takowymi slowmi, sklonil sem twár mú na
zem, y mlčal sem.
16. A hle gako podobenstwi syna člowecjho dotklo se úst mých: b a když
sem otewrel ústa mé mluwil sem, y powedel sem temu, kterj byl stál pre-
demnú: Pane múg w widenjú twém rozwazali sa spogená mé, a nic
nepozostalo w mne syli.
17. A gako bude moci služebnik Pána c meho mluwiti s Pánem mym.
nebo nic w mne nepozostalo syli, ale y dychanj mé sa zacpáwá
18. Protož zase se mňa dotklo podobenstwi člowecý, a posylnilo mňa,
19. Y powedelo: Neboǵ se mužu žádost: pokog tebe: posylni sa, a
bud mocnj. A když mlúwil semnú, posylnil sem se, y powedel sem:
Mluw Pane múg, nebo sy mňa posylnil.
20. Y powedel: Zdáliž wjš preco sem prissel k tebe? a wčil sa na-
wrátim, abych bogowal naproti knjžatu Perskému. Když sem já wy-
cházal, ukázalo se knjža Grecké d giduce.
21. Ale wssak oznamjm tebe co naznačeno gest w pjsme praw-
di: a nenj žádny pomocnjk múg w wssetkých tychto wecách, kromé
Michal e knjža wasse.

Kapitola XI

I Proroctwj o králoch Perskych, a o Králu Greckém: I II. O wógnach, a za sedkách mezy Králi Polednég a Púl-nocnég strani, y o Králu, kterj Boha bohúw sebe nebude wažit, totižto o Antiochu Epiffanu, kterj figuru Antykrysta, nese 21.

1. Ale já f od prwnjho Roku Daryusa Medského byl sem stál aby ya posylnowal, a upewnowal.

- N. Math. 28. 3.
- O. Ezech. 1. 7.
- P. Ez. 1. 24.
- Q. Luc. 24. 16.
- R. Act. 9. 7.
- R. Sup. 8. 17.
- S. epist. Angeli
- T. per jejunia et preces.
- U Angel. tutelaris Persidis.
- X. 1. primus inter principes.
- A post adv. Christi
- B: Kap. 6. 4.
- C. gen. 18. 3. et 21. 23. 24. 27. et 47. 34. et alibi.
- D. Angel. Graeciae
- E. Apoc. 12. 7.
- F. sunt oba Angeli.

2. Y weil prawdu oznamjm tebe. Ale geště tri králeª nastanu
w Perskég zemi, a štwrtyᵇ s premnohým bohatstwjm obohacen bude
nade wšecktých: a kdiž sylu wezme z swým bohatstwjm, pobúdi =
wšecktých, naproto králowstwu Greckemu.
3. Ale wstane král sylnyᶠ a panowat bude z welikú mocu, a to
činit bude, co se mu líbit bude.
4. A kdiž obstogi, podrobi sa králowstwi geho, y rozděli sa na
štyri wetri Neba; ale ne na geho potómkú, any podle moci geho
kteru panowal: nebo sa roztrhá králowstwi geho y na cuzých,
mimo týchto.ᵐ
5. Y posylnen bude král Poledněg strani ⁿ: a gedno s kňižat
geho ᵒ premože ho, a panowat bude w kragině: nebo weliké pan
stwi geho.
6. A po rokoch smlúwu učiná: y dcéra králowá Poledněg strani
prigde k Králu Pulnočněg strani, aby pratelstwo učinila, a neob
sáhne podle syli pleca swého, any stát nebude, plemeno geyᵍ: y
do ruk sa dá ona, y ty, kterú gu priwedli, mladenci gey, y ty, ktery
gu posylnowali za některých časúw.
7. A wstane s plodu koreňúw geho rod ʳ: y prigde z wogskom
a wegde do kragini králowég strani Pulnočněg: a zle s nyma za
cházat bude, y premáhá.
8. Nad to, y bohú gich, y obraze rezbarské, nádobi také drahé stri
brné a zlaté, zebere do Egypta: ten premáhá proty Králu Pul-
nočněg strani.
9. Y wegde do králowstwá král Poledněg strani, a nawráti sa do
zemi swég.ˢ
10. Ale synowé gehoª pozbýbowat sa budu, a welmy mnohé množ
stwi wogska zhromáždá: a prigdeᵇ pospjchagjcy, y rozmnožugj
cy se: a nawráti sa, y pohne sa, a bogowat bude z mocu swú.
11. A powolaný král Poledněg straniᶜ wygde, y bogowat bu
de proty Králuᵈ Pul-nočněg strani, a pripraví welmy mnohé
množstwi, y dá sa množstwi do ruk geho.
12. A polapá množstwi, y powýšy sa srdco geho, y pobige
mnoho tisycúw, ale nepremože.
13. Nebo sa nawráti král Pulnočněg strani a pripraví množo
wětšy množstwi nez prweg: a po časoch a rokochᵉ prigde pos
pjchagjcy, z wogskem welikým, a z bohatstwjm prewelikým.
14. A za tých časúw mnozý powstanuᶠ naproty Králu Poled
něg strani ᵍ: synowé také neposlušný lidu twého pozdwihnú
sa, aby naplnili widěnj, y popadagú.ʰ
15. A prigde král Pulnočněg straniⁱ, y znosy násyp, a dobu
de města welmy pewné: a pleca králowé Poledněg straniˡ ne
budú moci snésti, y powstanú wýborný geho aby odporili, a ne
bude syli.
16. A kdiž prigde učiny s nym wedle wúli swég, a nebude kto,
by stál proty němu: y stát bude w zemi slawnégᵐ, a spálená bu
de w ruce geho.
17. Y na to se wylowat bude, aby prišel na obdržáni celého
králowstwá gehoⁿ, a sprawedliwé wěci činit bude s nym: y dcéru
nag-peknegšúᵒ dá gemu, aby ho zwédel: a nebude stále, any geho
nebude.

G. nempe Cyrus Cambyses et Darius Hystaspis, magus enim ut usurpator et impostor et qui breviter sedit inter reges non numeratur.
H. Xerxes, qui debellare Graeciam voluit.
I. Alex. M.
L. in 4. Regna ab orien. occiden. septent. et merid. V. Cap. 8. 8. et 22.
M. Praeter hos 4. Reges etiam alii multi duces Imperii illius partes sibi vindicabunt, ut Eumenes, Lysimachus et alii.
N. Ptol. Lagides rex Egypti.
O. S. Alexandri, unus quoque de principibus eius nempe Seleucus Nicanor potentior erit cum Ptol.
P. Berenica Ptolomaei Philadelphi filia nubet Antiocho Deo, Seleuci nepoti.
Q. Laodice enim prior uxor eius et filius eius de medio auferet.
R. de Patre eius Philadelpho erit filius nempe Evergetes.
S. domesticis a ditionibus revocatus.
A. nempe Seleuci Callinici: Seleucus Ceraunus et Antiochus Mag.
B. sc. alter eorum Antioch. Mag.
C. Ptolo: Philopator Evergetis filius.
D. Antiochus M. praelio ad Raphiam commisso.
E. a Ptolo profligato mortuus sc. Philopatore veniet cum filius eius Ptol. Epiphanes puerulus Isaias 19.
F. Isaias 19. 1.
G. Phil. enim rex Macedonum societatem inibit cum Antiocho V. 3. Mar. et Prolon.
H. Antiochus
I. Aegypti
L. Judaea.
M. nempe perficiens ut ait Hieronymus et sub ipso sunt
N. sc. Ptolo Epiphanes Cleopatra cognomine, filia, cum Caelesina dote, dedit Antiochus.
O. i. e. pulcherrimam Cleopatra cognomine filiam, cum Caelesyria dote, dedit Antiochus.
P. non succedet quia Cleopatra magis viri partes quam Parentis fovebit.

Proroctwi Danyel. Kap. XI.

18. Y obráti twár swú k ostrowom, a dobude mnohé: y za prestati kniža potupi sweg [q], a potupa geho obráti sa naňho.
19. Y obráti twár swú na kanstwi zemi sweg, a potkne se,
y spadne a nenagde sa. [r]
20. Y stát bude na mijsté geho nag-podlegšy [s] a za nehodného
ozdobi kralowskég: y po nemnohých dňoch podroben bude, ne
z hňewem any w bitce.
21. Y stát bude na mijsté geho potupny [t], a nedá sa mu počesť pro
kralowská: y prigde potagemne, a obdrži kralówstwi [u] s podwodú.
22. A pleca bogugicyho prewládagu sa od neho, y podrobá sa:
nadto y kniža smlúwi. [x]
23. A po pratelstwách, podwod s ným činit bude: y wygede, a
wytážstwi wezme z nemnohým lidem.
24. Y do hognych, a bohatych Mest wegde: a to činit bude čo ne
činili otcowe geho, y otcowe otcúw geho: lúpeže, a kradeže, y
bohatstwi geich rozdeli a proty welmy pewnym myšleni podne
a to až do času.
25. Y podne sa syla geho, a srdco geho naproty králu poledneg
strany [z] z welikym wogskem: y král poledneg strany popudi sa do
wogny skrze welmy mnohé, a sylné pomoci: y neobstogá, nebo rádi
držat budú naproty nemu.
26. Y ty, ktery s nym chléb gesti budú, podrobá ho, a wogsko geho
potlači sa: y popadagú pozabigany welmy mnohy.
27. Dwúch také králúw srdo na tem bude, aby zle činili, a pri ged-
ném stole lež mlúwit budú [a], y nebude gim osožit: nebo gešte konec
na ginssy čas.
28. A nawráti sa, do zemi sweg z mnohým bohatstwym: a srdco
geho naproty Testamentu swatemu, y učini, a nawráti sa do zemi
sweg.
29. Za času gisteho [b] zasé sa nawráti, a prigde na stranu Poled-
ni [c]: a nebude prwnymu podobné posledni.
30. Y pritahnú naňho hagowi a Rimsky: a pobige sa, y na-
wráti sa, a hňewat sa bude proty Testamentu swátnicé, y učini:
a nawráti sa, y myslet bude naproty tým, ktery opustili Testament
swátnicé.
31. A pleca pri nem stát budú, y poskwrnia [d] swátnicu syli, a od-
nesú ustawičnú obet: y položa ohyzdnosť [e] na opustatenj.
32. A bezbožny proty Testamentu podwodne oklamawat budú:
ale lid, ktery zná Boha swého, obdrži [f] y činit bude.
33. A učeny [g] mezy lidem učit budú mnohych: a popadagú
pre meč, y pre plamen, y pre wezeni, y pre lúpež mnohých dňú.
34. A kdiž popadagú, pozdwihnú sa s pomocu malickú [h]: y pri-
pogá se k nym mnohy podwodne.
35. Y z učenych popadagú, aby sa prepalowali a wybirali [i], y
obělowali až do času uloženého: nebo gešté ginssy čas bude.
36. Y učini král wedle wúli sweg, a pozdwihne sa, y powýssi
sa proty každému bohu: y proty Bohu bohúw mlúwit bude
weliké wecy [n] a stástliwy bude, dokud sa nedoplni hňew [o]: nebo
se stalo dokonáni.
37. A na Boha otcúw swých nebude dbat: y bude w žádostách
ženských [p] any na žádného z bohúw nebude dbat: nebo proty wssekým
wecám powstane.

R. L. Scipionis Affri-
cani fratris quem
primus placare et
deludere conatus est
Antiochus consilijs
Hannibalis: tandem ab
eo devictus est, unde
ille Asiatici cognomen
reportavit.
R. Nam nocte templum
Jovis Olimpi aggredi-
ens concursu incolarum
interfectus.
S. Seleucus Philopator
Antiochi M. filius
hic Heliodorum ad ear-
ium templi invadendum
misit; et paucis post
diebus ejusdem insidijs periit.
T. Antiochus Epiphanes Se-
leuci Fr. quem supra
dix. imprudentem
7. 23.
V. Demetrio Seleuci filio
debitum.
X. Antiochus qui cum pace
obtulisset Ptolom-
meo Philometori Sororis filio
dux quasi fidens fuisset
postea ei molitus in-
sidias, in Aegypto est
occupatus, ita Hierony-
mus quae sub Lebrec ad Anti-
ochum accomodat.
Y. sup. Urbes in Hebr.
est contra munitiones
Z. Ptol. Philometora
A. cum Memphide con-
venissent.
B. i. Deo, ut sup. et infr.
C. Zda expeditione de
qua 2. Mach. 5.
D. ut est 1. Mach. 1. 23.
et sequ. 2. Mach. 5. 15.
E. Jovis olimpii si-
mulacrum in ipso
templo collocabunt 2
Mach. 6. 2. cum 1.
Mach. 1. 57.
F. adhaerebit legi
G. qualis Eleazarus
2. Mach 6. 17.
H. Mach. 1. Mach. 2. et
2. Mac 5.
I. Hebr. mundentur V. inf.
12. 10.
L. sup. 8. 4. et 11. 3.
M. Antiochus Epiph-
N. v. Mach. 2. 6. et
2. Mach. 8. 4. 9. 28. 10.
4. 11. 34. et sequ.
O. Dei in populum suum
P. ambiguum est Hebr.
unde aquila vertit:
super concupiscentiam
feminarum intelligere
ut sc. possit vel de Anti-
ocho intelligi qui cas
templo humiliabit, vel de
Antiocho qui luxurio-
sus fuit Hieronym.

38. Ale boha Maozym q. na místě swém ctít bude: a boha o kterém
newěděli otcowé geho, ctít bude zlatem, a střjbrem, y z drahým kameň
a z drahyma wěcma.
39. Y to učiní, aby potwrdil Maozyma r. z Bohem cuzým, které po
nal, y rozmnoží sláwu, a dá gym moc w mnohých wěcách, y zem rozdě
li darmo.
40. A za času uloženého bogowat bude naproti němu král Poled
ňég strani s. y gako búrka prigde proty nemu t. král Půlnočňég strani
z wozama, a s koňýkama, y z welikým množstwjm Lagowňúw, a wegde
do zemi, y podrobi, y pregde.
41. A wegde do zemi slawňég u, a mnohé se poburagú: ale tyto
sagné wyslobodá sa od ruki geho Edom, a Moáb, y Kňižatstwí sýnúw
Ammonowých x.
42. A položi ruku swú na zem: y zem Egyptská neugde.
43. Y panowat bude nad pokladama střibra a zlata, y nad wše,
lickýma drahýma wěcmi Egyptskýma, prez Lýbiu y. také, a Murýn
skú zem pregde.
44. A powěst ho zarmúti od wýchodu slunka, a od Poledňég strani:
y prigde z množstwjm welikým, aby podrobil a pozabigal mnohých.
45. Y zastawi stánek swúg w Apadno z. mezy morama: na slaw
ňég hori c. a swatég: y prigde až na wrch geg, a žádný mu nepomože.

Kapitola XII.

I. Oznamuge že Angel Michal powstane aby wěrným pomáhal proty Antykrystu
a Krystus z swým duchem ze ho zamárni, i. II. že prenasledowáňí Antykrysto
we toliko za půl štwrtého roka trwat bude. II.

1. Ale za času toho powstane Michal a. Kňiža welikí, který stogí
za sýnú lidu twého: y prigde čas gaký nebyl od toho času, gak
národi počali býti, až do času toho. A za času toho wyslobozen
bude lid twúg, každý, který sa nagde zapísaný w knize.
2. A množý z tých, který spá w prachu zemi, prebudá se: c. něk
terý k žiwotu wěčnemu, a některý k potupe, aby gu na wěky widěl.
3. Ale který učený budú, s. blyštat se budú gako blesk oblaki:
y který na spráwedlnost wyučugú mnohých, gako hwězdi na wěky wě
kúw.
4. Ale ty Danyel zawři reči, a zapečat knihu, až do času ulože
ného: welmý mnohý prebehnú, a mnohonásobné bude uměni.
5. Y widel sem gá Danyel, a hle gakoby ginsy dwa stáli: geden
odtúdto na brehu potoka, a druhý odtud na druhém brehu potoka.
6. A powedel sem mužu, který oblečený býwal do lenowých oděwúw
který byl stál nad wodama potoka: Kedyže bude konec tychto diw
ných wecí?
7. Y slyšal sem muža, který oblečený býwal do lenowých oděwúw,
který byl stál nad wodama potoka, h. když byl pozdwihel prawu y lewu
ruku swú k Nebu, a byl prisahal k žiwému na wěký, že do času
a do časúw, y do polowic času i. A když sa dokoná skažení ru
ki lidu swatého, doplná sa wssecky tyto wěci.
8. A gá slyšal sem, a newyrozumel sem. Y powedel sem: Pa
ne můg, co bude potom?
9. A powedel: Di Danyel, nebo zawrené su a zapečatené l. reči
až do uloženého času.

Q. id est deus for-
titudinum, vel arcium
Maoz, quem loco
imposuit Antioch.
ut illud vero exer-
citus deo oppo-
neret.
r. enim Hebr. Titulo
deo qui nom. pella
tus Dolo ...
ignoto imposuit
Antioch. ut illud
vero exercitui deo
opponeret.
R. id est Aras in qui-
bus imponet simulac-
rum dei sui de
arce ipso superposita
v. 1. Mach. 1. 35. et
2. Mach. 5. 22.
S. Ptolo. Philometor.
T. Antioch. Epiph.
Aegypti invadenda
captabit occasio.
V. Judaea v. sup. 16.
X. quos in Judaea
sessinans non attin-
get Antioch.
Y. Hebr. Lybies
et Aethiopes ad
gressus eius sive
quod eo tamquam
duci sequerentur
sive quod bello cap-
ti comitarentur.
A. Hebr. et plantabit
tabernac. palatij
sui. Neque enim
Apadno videtur
esse nomen propr.
unde etiam illud
omiserunt 70.
B. mortuus et Medi-
terraneus.
C. monte Oliveti
unde etiam volunt
moriturum Anti-
chr. Hierony.
D. v. Apoc. 12. 7. et
sequ. hic enim
manifeste agit
Angel. de consum-
matione saeculi tpore
Antichristi.
E. Matth. 25. 46.
Joan. 5. 29.
F. Hebr. doctores
active si. qui suis
difficultatis tpori-
bus alios instru-
ent in veritate
G. Sup. 3. 7.
H. Apoc. 10. 5.
I. Sup. 7. 25. id
est 3. Ann. cum
dimidio
L. hac nemo pla-
ne intelliget an-
te praefix. tpus.
M. 13.

10. Wybjrat, a obgelowat, y gako oheň skussowat sa budú mnozý:
a bezbožne činit budú bezbožný, any nerozumi žádny z bezbožnych
ale učeny wyrozumá.
M. 11. A od toho času kdiž sa odegme ustawičná obet, a položi sa oss M. 13 Anni cu dimi
kliwost na opústatený, tisýc dwe sto, a dewadesát dnúw[m] bude. dio qbg ss. persequy
12. Blahoslawený, kdo očekáwá, a dochádza až do dnúw tisýc stry antichristus. V.
sto, y pět[n] a tricet. Hierony. Apoc. 12
13. Ale ty di do uloženého kónca[o]: a odpočjwat budess, y stát bu N. 6. gria post interfe-
dess w losu twém do kónca dnúw. Až dotudto Danyela w židowských Knihach čitali Antichris. adhuc
sme. Ktere weci nasledugu az do konca Kapitola XIII.[e] Knihi, s Teodocyonowég kni 45. dies superstes erit Elias pra
hi preložené su. duans. Theodorety
I. Kdiž na smrt wedená byla welmi čista Zuzánna falessne obžalowana, modlici se qoib finitis venter
wyslyssaná byla. 1. II. Y wyslobozená byla skrze Mladénca Danyela, ale stary z Dns. Idem cum
wlasných úst sa napli, y stym též práwem pomordowany su. 46. Hierony
O. I. Byl bywal geden Muž, ktery byl bydlel w Babylone[p] a mel méno Joa vita fine. Theod.
kým: cum eat tunc Da
2. y wzal sebe Manželku menem Zuzánnu dceru Helcyássowú, kterát. miel Annor 85.
welmy krásná, a bogicy se Boha bywala. Sabb. p. Dom. 3. Quadr.
3. Nebo rodiče gey, poněwádž sprawedliwy bywali, wyučili - P. A. M. 3398. defi-
dceru swú podle Zákona Moyžissowého. ciente A. Chr. 606.
4. Ale bywal Joakym welmy bohaty, a mywal ssepnicu blis
ko domu swého: y k němu se byli schádzali Židé, proto, žeby bywal
wzácnegssy ode wsseckých.
5. A ustanowili sa z lidu dwa stary súdcowé w tom Roku: o kte
rých mluwil Pan: Že wyssla neprawost z Babylóna od starssých súd
cúw, ktery sa byli widěli lid riditi.
6. Tito často byli prichádzali do domu Joakymowého, y prichádzali A. lites et causas.
k nim wssecko, ktery súdi[a] mywali.
7. Ale kdiž se byl nawrátil lid o polednu, Zuzánna byla wchá
zala, a prechádzala se w ssepnici muža swého.
8. Y byli widěli gu stary, že každodenne wchádza, a prechádza se:
y rozpálili se na žádost gey:
9. A prewrátili mysel[b] swú, y schylili oči swé, aby newiděli B. mente perverte runt inflamati ejus amore
Nebe, any sa nerozpomenuli na súdi sprawedliwé.
10. Protož oba dwa bywali poranený w láske gey, any neoz
námili geden druhému bolest swú.
11. Nebo se byli hanbili geden druhému oznámiti žádost swú,
kdiž chteli s nu ležati:
12. y byli pozorowali každodenne pilnegssé, aby gu widěli. C. fugentes se domu ire.
A powedel geden druhému:
13. Podme domu, nebo gest hodina obedný. A kdiž wyssli od[c]ssi
li geden od druhého,
14. A kdiž zase se byli nawrátili, spolu se sessli: a wyptáwágice
se geden od druhého o pričine, wyznali žádost swú: y tedy spolu =
uložili čas, kedyby gu nagiti mohli samú.
15. Ale sa stalo, kdiž byli pozorowali na den prihodný, wessla = D. alijs diebus.
za času některého, gako wčera, a predwčeragssém[d], z dwema toliko
dwkama, y chtela se umywati w ssepnici: nebo horko bywalo:.
16. a nebywal tam žádny, mimo dwúch starých skowaných, a hledi
ecých na nu.

Proroctwi Danyel Kap. XIII.

17. Powedela protož děwkám: Přineste my olega, a mydla, a dwere
stěpnicné zawrite, abych sa umila.
18. Y učinili gako byla prikázala: a zawreli dwere stěpnicné, y
wyšli prez zadné dwere, aby priněsli to, čo byla rozkázala: y nebyli
li wedeli že starý wnútry sú skowaný.
19. Ale kdiž byli wyšli děwki, powstali dwa starý, a pribĕhli
k ný, y powedeli:
20. Ale dwere stěpnicné pozawirané sú, a žádny nás newidi,
a my w žadosti twég sme: protož priwol nám, y zamyšlág sa sny
ma. 21. Gestliže nebudeš chcet powime proti tebe swedectwi, že ste
bú byl mládenec, a pre túto přičinu wypúštila sy děwki od seba.
22. Wzdychla Suzánna, a powedela: Uzkosti mám odewšad:
nebo učinjmli to, smrt mám[e]: ale neučinjmli, neugdem ruki wa
še. 23. Ale lepšý mi gest bez skútku upadnúti do ruk wašich, nežli
hrešyti pred obličagem Páne[f].
24. Y zwolala[g] hlasem welikym Suzánna: ale zwolali y starý
naproty ný.
25. A bĕžal geden k dweram stěpnicj, a otewrel.
26. Protož kdiž byli uslyšali krik služebnjci domu w stěpnici
wbĕhli prez zadné dwere, aby wideli čoby bylo.
27. Ale kdiž guž starý mluwili[a] zastydili se služebnjci na
ramně: nebo nikdy sa nepowjdala takowá wec o Suzánně.
A zostal druhy den.
28. A kdiž byl prišel lid k mužu Joakymowi gegymu, prišli
y dwa starý plný z neslechetnym myšlenim naproty Suzánně
aby gu zabili.
29. Y powedeli pred lidem: Pošlite k Suzánně k deéri Helcyaš
owég k manželce Joakymowég. A hned poslali.
30. Y prišla z rodičama, y z synama, y ze wšeckym pratel,
twým swým.
31. Ale Suzánna bywala welmy utliwá, a pěkneg twári.
32. Tedy ty neslechetný rozkázali, aby sa odkryla (: nebo bywala
prikryta :) žeby aspoň tak sa nasytili s krásu gey.
33. Protož plakali pratelé gey, y wšecy, ktery gu byli znali.
34. Ale kdiž powstali dwa starý mezy lidem, položili ruki swé na
hlawu gey.
35. Která plačicy pohledla do Neba: nebo srdco gey bylo dúffalo
w Pána.
36. A powedeli starý: Kdiž sme se prechazali w stěpnici samý,
wešla táto z dwěma děwkama: a zawrela dwere stěpnicné, y
prepúštila od seba děwki.
37. A prišel k ný mládenec, ktery bywal skowany, y spolú s nú
ležal. 38. Ale my kdiž sme byli w kúte stěpničnem, widicý neprawost
bĕžali sme k nym, y wideli sme gych spolú zamyšlati sa.
39. A gedo sice nemohli sme ulapiti, nebo sylniegšy bywal od
nás, y kdiž otewrel dwere wyskočil:
40. ale túto kdiž sme byli ulapili, opitowali sme se, ktery by byl tén
mládenec, a nechtela nám powedeti: tegto weci swedkowé sme.

E. debita sc. lapi- dationis et quam magis times mors animae
F. en: Ubi memoria est Antidotum prasenti[?] contra peccatum.
G. ope[m] implorans
A. Calumniae quam paraverant
B. accusantes de crimine et jurantes Lev. 24. 14.

Proroctwj Danyel. Kap. XIII.

41. Vwěřilo gjm, množstwj tak, gako starym, a sudcom lidskym;
y odsúdili gu na smrt.
42. Ale zwolala hlasem welikým Zuzánna, y powedela: Bože
wečný, ktery wec skrytych poznáwač sy, ktery wssecko wjss, prwe
než se stane:
43. Ty wjss, že falessné swedectwj wydali protj mně: y hle ze,
myram, ponewadž sem nic neučinila w tychto wecách, které tyto,
zlostiwě složili naproti mně.
44. Ale wyslyssal Pán hlas geg.
45. A když ju wedla na smrt, pozbudil Pán ducha swateho
mladenca mladeho, ktery sa menowal Danyel:
II. 46. Y zwolal hlasem welikym: Čisty sem já od krwi tegto.
47. A když sa obrátil k nemu wssecek lid, powedel: Jaka gest
rec táto, kterú sy mluwil?
48. Ktery když stál mezy nyma, powedel: Takowyly ste synowe
Izraelsky, když ste nesúdili, any co wernebo gest když ste ne-
poznali, odsúdili ste dceru Izraelskú?
49. Nawraťte sa k súdu, nebo falessné swedectwj mluwili
naproti nyj.
50. Nawrátil sa protož lid s pospjchanim, a powedeli mu starj:
Pod sem, a sedni mezy nás, y oznam nám: nebo tebe Bůh dal
potestnost starssi.
51. Y powedel gym Danyel: Rozdelte gych, gedneho od druhe-
ho daleko, a rozsúdym gych.
52. Protož když byli rozdeleny geden od druheho, zawolal
gedneho s nych, a powedel mu: ostaraly w dnoch zlych, wčil
weni wyssli hrichi, twé, které sy činywal prwe:
53. Když sy súdil nesprawedliwé súdi, súžowal sy newinnych: a pre-
pusstal sy winowatych, ponewadž Pán powjda: Newinneho, a sprawed-
liweho nezabigess.
54. Wčil protož gesly sy gu widel, powed pod kterym stromem sy
gych widel gedneho z druhym mluwiti. Ktery powedel: Pod mastyko-
wym drewem.
55. Ale powedel Danyel: sprawedliwe sy zelhal na twú hlawu:
Nebo hle Angel Boží když wezme ortel od neho, na dwoge teba pret-
ne.
56. A, když odstawil toho to, rozkázal prigiti druhému, a powe-
del mu: Semeno Kanaánské, a ne Júdské, krása oklamala teba, a
zlá žádost podwrátila srdce twé:
57. Tak ste činywali s dcérama Izraelskýma, a ony bogjcy se mlu-
wywali wám: ale dcera Júdská nesnesla neprawost wassu.
58. Wčil protož powed my, pod gakým stromem zachwátil sy gych
gedneho z druhym mluwiti. Ktery powedel: pod swibú.
59. Ale powedel mu Danyel: sprawedliwe sy zelhal y ty na twú
hlawu: nebo tuto gest Angel Páne, magjcy meč, aby teba na dwoge
pretal, a pozabigal wás.
60. Zwolalo protož celé zhromaždeny hlasem welikým, a poch-
walowali Boha, ktery wyslobozuge dúffagjcých w neho.
61. Y powstali naprotj dwom starým (: nebo gych byl premohel Da-
nyel

C. q. d. quanto magis hoc quod factum est.
D. qui habitat in coelo monda innocenti cum simplicitatem Sup. C. 1.
E. duor 12. ut scrip serunt, S. Hiern. M. Sulpitius Severus et alii.
F. Miratus populus ut cui sapientia Danielis hucusque erat ignota: itaque hoc primum ejus fuerit miraculum. Confer C. 2. v. 13.
G. Daniel senes judicans, Susannam liberans figurat Christum judicem et redemptorem.

A. Exod. 23. 7.
B. graece lentiscus
C. Daniel allusionem ad arbores usus est, quas interpres graecus ut posset intelligi conatus est imitari V. Fa.

~~z ust gich že falešné swedectwi powedeli : y učinili s nymi tak, ga~~
ko zle byli činili naproty bližnymu.
62. aby učinili podle zakona Moyžišowého : y zabili gich, a wy-
lobozená gest krew, newinná w ten den.
63. Ale Helciáš, a Manželka geho chwálili Boha za dceru swú
Suzannu, z Joakymem Manželem gegym, y zewšeckym pratelstwym,
žeby se nenašla na ny wec špatná.
64. A Danyel zostal za welikeho pred lidem od toho dňa y pozatym.
65. A král Astyages položeni gest k otcom swym, a kralowstwi
geho g. Persky Cyruš k sebe wzal.

Kapitola XIV.

I. O podwodach kneskych modli Bel, ktery pokrmi pred nu položené pota-
 gemne odnášali, Danyel kralu wec wygawil, a kdiž gich pozabigal Mod-
 lu spolu s kostelem pokazyl : 1. II. Podobne, y Draka, ktereho ctili Ba-
 bylonsky, kdiž wbodil do ust geho cesto z smoli, z sadla a s chlupuw na-
 pawenych, zamordowal : 22. III. Pre kterú wec, kdiž Babylonsky u Kra-
 la orodowali wsadili ho do gami lewuw, ale neograzeny zachránen gest 31.
1. Ale Danyel sedawal za stolem Kralowym, a býwal w uctiwosti
nadewšeckych pratelú geho.
2. Býwala také modla u Babylonskych menem Bél : a wyna-
kládali na nu na gedenkažďy den biele muki dwanást myr, a
owec styricet, y wyna šest žbanuw.
3. Král také byl gu ctil, y chodiwal na gedenkažďy den klaňat
se gy : ale Danyel klaňal se Bohu swému. A powedel mu Král :
Preco se neklaňaš Belowi ?
4. Ktery kdiž odpowedel, powedel mu : Nebo nechim modli -
ruku udelané, ale Boha žiwého, ktery Nebe y zem stworil, a má
moc nadewšeckym telem.
5. Y powedel mu Král : Cily sa newidi tebe byti Bél žiwy Bůh ?
zdáliž newidiš gak mnohé weci gi, a pige každodenne ?
6. A powedel Danyel kdiž se zasmyl : neklamag sa Kralu : nebo
tento wnytrne hlinenny gest, a zewnytrne medenny, a nikdy negi.
7. A kdiž sa rozhnewal Král zawolal kniezu geho, y powedel
gym : Nepowytely my, kdoby gedel náklady tyto, zemrete.
8. Ale gesli ukážete, že Bél gi tyto weci, zemre Danyel, nebo
se porúhowal Belowi. A powedel Danyel kralu : Nech se stane -
wedle slowa tweho.
9. Ale býwalo kniezuw Belowych sedemdesát, mimo manželek,
a malickych y synuw. A prišel král z Danyelem do kostela Bél.
10. Y powedeli knieži Belowy : Ale my wygdeme wen : a ty Kra-
lu polož pokrmi, a naleg wina, y zawri dwere, a zapečad prstenem
swym.
11. A kdiž wegdeš ráno, nenagdešli wšecky weci strawené od
Béla, nech smrtu zemreme, aneb Danyel, ktery zelhal naproty nám.
12. Ale zanedbáwali s tym, nebo byli udelali pod stolem tag-
né wchazani, a prez to byli wchazali wždicky, y byli zgbrali ty
pokrmi.
13. Stalo sa tedy kdiž ony byli wyšli, položil král pokrmi pred
Béla : prikázal Danyel služebnykom swym, y priniesli popela, a roz-
syl prez cely kostel pred králem. a kdiž wyšli zawreli dwere : y kdiž
zapečatili s prstenem Kralowym odešli.

D. Deut. 3. 19.
E. Nota à Syella, hinc initium sumit gloria Danielis quae hac historia somnii Nabuch. praecessit v. supr. 2. 13.
F. An. M. 3447. ant. Chr. 560. sub initium Anni olimp. 55. videtur hic per obitum Astyagis terminus pristinae gloriae suae notari quae per ann. circ. 22. paululum obscurata est, ut infr. patebit, & per Reg. Cyri rursum instaurata.
G. Sc. post Darium Medum quo etiam superstite praecipua Regni munia obibat.
H. Evilmerodach apud quem honorem sub Patre eius Nabuchodonosor obtin.
I. omnium viventium
A. Sc. periculo
B. An. M. circ. 3442. inito regno Evilmerodach Agente Danielis Anno circ. 56. Biennio post Astyages vita functus est & Evilmerodach a Neriglissoro sororio suo morto perempto & Danielis dignitas per An. circ. 22. usque ad Balthasaris extremum paululum obscurata sed Balthasar per Cyrum sublato Danielis authoritas nitorem pristinum recuperavit, sup. 5. 13.

14. Ale kňeži weššli w noci podle obiçaga swého, y ženi y syno-
wé: a zedli wšecko, y wypili.
15. A král wčas ráno wstal, y Danyel s nym.
16. Y powedel král: Celé sú pečatki, Danyelu? Ktery odpo-
wedel: Celé, Králu.
17. A hned gak byl otewrel dwere, když pohledel na stól, zwolal hla-
sem welikym: Weliký sy Bélu, y neni u teba podwod žadná.
18. A Danyel se smál: y držal krála žeby newessel do nútra: a po-
wedel: Hle podlaha, wyrozumeg či šlapage sú tito.
19. A powedel král: Widim šlapage mužské, y ženské, y dětin-
ské. A rozhnewal sa král.
20. Tedy polapal kňežú, y manželky, y synú gegich: a ukázali
mu tagné dwerka, pres které byli wcházali, a zgidali ty potrawy, kte-
ré na stole bywali.
21. Protož zabil gich král, a dal do moci Danyelowég Béla:
ktery ho skazyl, y kostel geho.
II. 22. A býwal weliký drak na tem místě, y byli ho ctili Babylón- C. i.e. solet dæmon
ský. 23. A powedel král Danyelowi: Hle weil nemožeš powedeti ad hos decipien-
že tento neni Bůh žiwý: protož klaňag se mu. dos uti forma ser-
24. A Danyel powedel: Pánu Bohu memu se klaňám: nebo pentis
on gest Bůh žiwý: ale tento neni bůh žiwy.
25. Ale ty Králu dag my moc, a zabigem draka bez meča, a
bez kyga. A powedel král: Dáwám tebe.
26. Wzal protož Danyel smolu, a sádlo, y srsti, a uwaril spo- D boli ex massa
lu: y nadělal kusúw s cesta, a dal do úst drakowých, y rozpukel sa harum inclusæ
drak. A powedel: Hle kterého ste byli ctili. sunt
III. 27. Když to byli slyšali Babylonský náramne sa rozhnewali: † Fer. 3. p. Dom.
a když sa spolu zebrali naproty králu: powedeli: za Žida zostal Pass.
král: skazyl Béla, draka zabil, a kňežú pomórdowal.
28. Y když byli prišli k králu, powedeli: Dag nám do ruk Dany-
ela, ginač pozabigame teba y čeład twú.
29. Widel protož král žeby se obořili naňho náramne: y odew-
zdal gym do ruk Danyela s potrebi donaty.
30. Ktery ho wsádili [a] do gamy lewúw, a býwal tam za šest dny. A. agente anno vitæ
31. Ale w game býwalo sedem lewúw, a dáwali sa gym na káž- lin. 57. B Cavea aut Carcer.
dy den dwe howada, a dwe owce: a tedy sa gym nedali, aby zežra-
li Danyela.
32. Ale býwal Habakuk [c] Prorok, w Židowstwú, a on byl wari- C qui inter minores
gedlo, y byl nadrobil chlebúw do nádobi: a byl gissel do pola aby Prophetas ut multi volunt
nesel žencom [d]. D tenuissimos enim
33. Y powedel Angel Páně Habakukowi: Nes obed, ktery máš, de populo reliquerat
do Babylóna Danyelowi, ktery gest w game lewúw. Nabuchd. ut essent
34. A powedel Habakuk: Páne, Babylóna sem newidel, a ga- vinitores & agricolæ
mu newim. Jer. 39. 10. et 40. 5. 7.
35. Y uchapil ho Angel Páne za wrch hlawi geho, a nesel ho za wlas- & 52. 16. et 4 Reg.
hlawi geho, y položil ho w Babylóne nad gamu s prudkosti ducha swé- 25. 11. & 22. E. Ezech. 8. 3.
ho. 36. Y kričal Habakuk, když powedel: Danelu služebnyče Boži
wezmi obed, ktery tebe poslal Bůh.
37. A Danyel powedel: Rozpomenul sy sa na mňa Bože, a neopustil
sy milugicych teba.

Proroctwi Ozeássowé Kap. I.

38. A když wstal Danyel gedel. Ale Angel Pane hned nawratil
Habakuka na swé misto.
39. Prisel protož Kral na sedmy den, aby oplakawal Danyela:
a prisel k gamé, y pohledel do ny, a hle Danyel mezy lewy byl sedel.
40. Y zwolal Kral hlasem welikym, když powedel: Weliky sy Pane
Bože Danyeluw. Y wytahel do z gami lewuw.
41. Ale tych F ktery pričina geho zahynuti bywali, wsadil do
gami, y zežrali sa w okamženiu pred nym.
42. Tedy powedel Kral: Nech se boga G wsecy obywatelé w wsec-
kég zemi Boha Danyelowého: nebo on gest wyslobozitel H, znamena
a diwné weci čini na zemi: ktery wyslobodil Danyela z gami le-
wuw.

F. quod Daniel colit.
G. sc. lege talionis eos damnavit, sicut deinde fecit Darius Dys. C. 6.24
H. revereantur.

RÍM.KAT.FARSKÝ ÚRAD
CÍFER

Proroctwi Ozeássowé

Kapitola I.

1. Ozeaš Prorok z rozkazu Božyho smilnicu sebe wzal za Manželku, s které
trj plemena splodil: 1. II. Uložil gim mena wedle skutkuw, ktere byl Pan
zamyslel na lid swug dopustiti. 4.

1. Slowo Pane, ktere sa stalo k Ozeassowi synu Beerowemu, za
dnuw Ozyasa, Joatana, Achaza, Ezechyasa, Kraluw Judskych,
y za dnuw Jeroboama syna Joasowého Krala Izraelskeho.
2. Počal mluwiti Pan skrze Ozeassa: y powedel Pan Ozeasso-
wi: Di, a wezmi sebe manželku smilnu I, y splod sebe synu smil-
nych: nebo když smilniti bude utece zem od Pana.
3. Y odesel, a wzal sebe Gomerowu dceru Debelaym: y počala
a porodila mu syna.
4. Y powedel mu Pan: Menug ho Jezrahel: nebo geste ma-
ličko, a nawštiwim krew Jezrahelowu nad domem Jehu, y dam M do
potynuti kralowstwi domu Izraelskeho.
5. A za dňa toho polomim lušu Izraelsku w doline Jezra-
helskég.
6. Y počala geste, a porodila dceru. I powedel gy: menug
gu bez milosrdenstwa: nebo wicég sa nesmilugem nad domem
Izraelskym, ale scelka zapomenem na nych.
7. A nad domem Judskym smilugem sa, y wyslobodym gich
w Panu Bohu gich A: a newyslobodym gich s lušu, a z mečem, y
z wognu, y s koňama, y s gonikama.
8. A odstawila B tu od prs, ktera bywala bez milosrdenstwa. Y
počala, a porodila syna.
9. Y powedel: Menug ho: Ne lid mug: nebo wy negste lid mug
a ja nebudem waš C.
10. Y bude počet synuw E Izraelskych gako pisek morsky, ktery
bez miri gest, a nebude sa počitat. Y F bude na miste, kde sa gim
toto powj: Negste wy lid mug: powi sa gim: Synowé Boha žiwe-
ho.
11. A zhromažda sa synowe Judsky, y synowe Izraelsky spolu
a pozdwihnu sebe hlawu gednu G, y wygdu z zemi: nebo weliky
den Jezrahelsky.

I. fornicationibus dedita.
L. ut domus Achab ita domus Jehu puniam.
M. abolebo.
A. virtute mea Mystice in Chr.
B. sc. Israhel privabitur lacte doctrinae
C. q.d. vos deseram
D. Deus tutor & Protector
E. Spiritualis
F. Rom. 9. 26.
G. Christus & dicunt eius Roman. Pontificem.
H. Celebre tempus

Kapitola II.

1. Hrozi Pan lidu Izraelskemu gako to Manželce cyzoložneg rozwedenj. 1.
II. Ze se stane ako Diwadel cesti gey trpim a odgal nesdalnys Bog nost po
[illegible] III. Pokani činicym, [illegible] pripowida weliku štastnost
a smilowani wečne. 14.